

Beter lezen, leren en leven van en voor Utrechters

Verantwoording de Bibliotheek Utrecht 2023

Inhoudsopgave

Inleiding	4	6. Bedrijfsvoering	38
Deel 1 - Jaarverslag 2023	6	6.1 Personeel en organisatie	39
1. Utrechters doen mee aan de samenleving	8	6.2 Financieel tekort	41
1.1 Geletterdheid	9	6.3 Huisvesting	42
1.2 Digitale vaardigheden	15	6.4 Facilitair en inkoop	42
1.3 Democratisch burgerschap	20	6.5 ICT en AVG	43
2. Utrechters delen kennis	21	6.6 Duurzaamheid	44
3. Utrechters lezen en schrijven	24	6.7 Toegankelijkheid	44
3.1 We maken programma in alle wijkbibliotheken	25	6.8 Fondsenwerving	44
3.2 We nodigen anderen uit	26	6.9 Productie	45
3.3 We zijn een laboratorium voor leesplezier	27	7. Conclusies en vooruitzichten	46
4. Utrechters delen een goede collectie en krijgen uitstekende dienstverlening	29	8. Financiën	48
4.1 Collectie	30	Staat van baten en lasten	49
4.2 Collectiediensten voor derden	32	Balans	51
4.3 Dienstverlening	33	Vooruitzichten	51
5. Marketing en communicatie	35	Verslag Raad van Toezicht	52
5.1 Propositie en positionering	36	Bijlagen	55
		Bijlage 1 – Kengetallen	56
		Bezoekers vestigingen	56
		Bijlage 2 – Governance	58
		2.1 Governance Code Cultuur	58
		2.2 Nevenfuncties directeur-bestuurder	59
		2.3 Raad van Toezicht	60
		Bijlage 3 – Ondernemingsraad	63

Deel 2 - Jaarrekening 2023	63	7. Toelichting Wet Normering Topinkomens (WNT)	100
1. Balans per 31 december 2023	65	7.1 Toelichting WNT topfunctionarissen	100
2. Staat van baten en lasten 2023	67	7.2 Toelichting WNT toezichthoudende topfunctionarissen	101
3. Kasstroomoverzicht 2023	68	8. Gebeurtenissen na balansdatum	102
4. Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling	69	9. Voorstel resultaatverdeling	103
Algemeen	69	10. Vaststelling en goedkeuring jaarrekening	104
Algemene grondslagen voor de opstelling van de jaarrekening	69	11. Controleverklaring van de onafhankelijke accountant	105
Grondslagen voor de waardering van activa en passiva	70	12. Subsidieoverzicht Gemeente Utrecht	106
Grondslagen voor resultaatbepaling	71		
Grondslagen voor de opstelling van het kasstroomoverzicht	71		
5. Toelichting op de balans per 31 december 2023	72		
Activa	72		
Passiva	76		
6. Toelichting op de staat van baten en lasten over 2023	86		
Baten	86		
Overige toelichtingen	91		

Inleiding

We kijken trots terug op een jaar met mooie mijlpalen. In december mochten we onze 2 miljoenste bezoeker van het jaar verwelkomen. We maakten in al onze 13 bibliotheken programma dat nieuwsgierigheid voedde, verwonderde en vermaakte.

Utrechters vonden bij ons verdieping, contact met elkaar en een warme, open plek. We ontwikkelden nieuwe samenwerkingen, zoals in het Huis van Actief Burgerschap met het VSBfonds. De basis van onze organisatie staat steeds steviger, tegelijkertijd is ontwikkeling nooit af.

We voelen ons in onze missie gesteund door onze overheid. Door de gemeente, waarvoor we een belangrijke uitvoerder en partner zijn in hun beleid. En die in het voorjaar besloot tot extra subsidie(indexatie) waardoor tot onze grote opluchting geen bibliotheken hoefden te sluiten. En door de rijksoverheid, die het belang

van bibliotheken gaat verankeren in een wettelijke zorgplicht.

Soms maken we ons zorgen als we kijken naar de wereld om ons heen, veraf en dichtbij. Om maatschappelijke problemen als polarisatie of het klimaat, ongelijke kansen, individualisering, en meer. Tegelijkertijd zijn we optimistisch, omdat we geloven dat we als bibliotheek een positieve impact hierop kunnen maken. Soms groot, soms klein, en alles hier tussenin.

De bibliotheek is een plek voor ontwikkeling, persoonlijk en met elkaar. Utrechters worden er taal- en digitaal vaardig, vinden hun weg in de

informatiemaatschappij, maken laagdrempelig kennis met cultuur, worden gestimuleerd hun eigen mening te vormen en om actief een bijdrage te leveren aan hun gemeenschap. Dit doen we niet alleen, maar samen met Utrechters en partners. In dit jaarverslag vertellen we hoe we dit in 2023 hebben gedaan.

Namens alle medewerkers van de bibliotheek,

Deirdre Carasso,
directeur bestuurder

Deel 1
Jaarverslag 2023

In ons Jaarplan 2023 beloofden we ons in te zetten voor een stad waarin alle inwoners:

- Mee kunnen doen;
- Zichzelf kunnen ontwikkelen;
- Taal- en digitaal vaardig zijn;
- De weg weten in onze informatiemaatschappij en democratie;
- Een eigen mening kunnen vormen en begrip hebben voor elkaars denkwijzen;
- Door zowel stadsgenoten als de bibliotheek worden geïnspireerd om hun nieuwsgierigheid, creativiteit en innovatief vermogen te benutten;
- Vertrouwen op de kracht in ieder mens.

In de hierop volgende hoofdstukken omschrijven we hoe we hier uitvoering aan gaven. We geven geen uitputtend overzicht van al onze activiteiten, maar beschrijven onze inzet aan de hand van illustratieve voorbeelden, waar we moesten bijsturen en waar we kansen voor verbetering zien.

A woman with short dark hair and glasses, wearing a white turtleneck sweater, is speaking and gesturing with her hands. She is in a bright room with large windows and indoor plants. Other people are visible in the background, including a man on the left and a woman on the right. The overall atmosphere is professional and collaborative.

Hoofdstuk 1

Utrechters doen mee aan de samenleving

1.1 Geletterdheid

1.1.1 Geletterdheid onderwijs

Voorschool: VVE en BoekStart(coach)

Voorkomen is beter dan herstellen: zo jong mogelijk starten met dagelijkse aandacht voor (voor)lezen en taalontwikkeling draagt bij aan een kansrijke start. Ondanks de toegenomen kosten en een gelijkblijvende gemeentelijke doelsubsidie is het ons ook in 2023 gelukt om net als in 2022 80 voorschoolse educatie-peutergroepen, hun ouders en betrokken pedagogisch medewerkers een programma aan te bieden. Naast een begeleid bezoek van de kinderen, hun ouders en pedagogisch medewerkers aan onze bibliotheek, bestaat dit uit een masterclass voor ouders en uitleencollecties met bijpassende materialen voor op de groep. Ouders ontvangen daarnaast zogenaamde thuisleestassen waarmee ze samen met hun kinderen ook thuis eenvoudig (verder) aan de slag kunnen. Pedagogisch medewerkers worden door onze specialisten gecoacht in het inrichten, onderhouden en gebruiken van een aantrekkelijke, stimulerende leesomgeving op elke groep.

In samenwerking met de gemeente Utrecht zijn ook in 2023 de ouders van kinderen van drie maanden uitgenodigd om hun kind (gratis) lid te maken van de bibliotheek. Ieder kind dat lid werd ontving het BoekStartkoffertje als welkomstcadeau, in totaal ontvingen we 3.041 nieuwe BoekStart-leden. Voor deze doelgroep (kinderen tot 2 jaar en hun ouders) zijn in 2023 tevens op 4 bibliotheekvestigingen in totaal 20 activiteiten georganiseerd rondom een boek waarbij door middel van vertellen, voorlezen en zingen de taalontwikkeling wordt gestimuleerd.

Dankzij een intensieve samenwerking met het Centrum voor Jeugd en Gezin en Taal Doet Meer zijn onze 2 BoekStartcoaches het hele jaar eens per week aanwezig geweest op het consultatiebureau in de wijken Kanaleneiland en Overvecht. De BoekStartcoaches benaderen bezoekende ouders actief om hen te informeren, stimuleren en te motiveren dagelijks aandacht te besteden aan (voor)lezen en taalontwikkeling.

Met de organisatie Samen voor Overvecht en in cocreatie met ouders en professionals uit deze wijk is het plan voor een ouder-kind

informatiepunt ontwikkeld dat in 2024 een plaats krijgt in Bibliotheek Overvecht. Hier kunnen ouders terecht voor met vragen over en ondersteuning bij de opvoeding waarbij op verzoek van de ouders, taal(ontwikkeling) een van de hoofdthema's is.

Primair en voortgezet onderwijs

Onze inzet stond in het teken van de groei van de Bibliotheek op School (dBOS), de bewezen effectieve methode om lees- en taalvaardigheid en digitale geletterdheid te verbeteren.

Mede dankzij de extra gemeentelijke subsidie Herstel & Veerkracht en de nationale subsidie Masterplan Basisvaardigheden, hebben we in 2023 een groei van 20 dBOS-samenwerkingen kunnen realiseren in het primair onderwijs. Meer dan een verdubbeling ten opzichte van 2022.

In totaal werken we inmiddels op deze manier samen met 35 basisscholen waaronder 2 speciaal basisonderwijsscholen, 1 speciaal onderwijsschool en 1 voortgezet speciaal onderwijsschool, vallend onder de scholenkoepels Al Amana, Noor, SPOU, PCOU/Willibrord, KSU, SOZKO en SHON. En dat wordt gezien. Op 30 oktober bezochten minister Mariëtte Paul en staatssecretaris

Gunay Uslu OBS De Kaleidoskoop, een van onze dBOS-scholen in Kanaleneiland. Om te spreken met de leerlingen, ouders en betrokken professionals over de Bibliotheek op school en tevens om een extra investering van de rijksoverheid in de samenwerking tussen school, opvang en bibliotheken voor 2024-2026 bekend te maken.

Nieuw in 2023 was de start van onze eerste dBOS-samenwerkingen met 2 Utrechtse vmbo's. Ook hier wordt een schoolbibliotheek ingericht met een collectie die is afgestemd op de behoefte en wensen van de leerlingenpopulatie, is de monitor afgenomen, zijn docenten getraind in het stimuleren van leesmotivatie en zijn onze

lees-mediaconsulenten wekelijks aanwezig om het lezen en het leesplezier te bevorderen en leerlingen en leraren te ondersteunen.

Met onze investering in duurzame samenwerkingen met het Utrechtse onderwijs daalt het aantal gerealiseerde groepsbezoeken in onze bibliotheekvestigingen. Desondanks hebben we nog steeds een aanzienlijk aantal scholen, leerlingen en leraren hiermee weten te bereiken. Bibliotheekbezoek stimuleert het vrijetijdlezen en blijft dan ook van groot belang. Hoewel het aantal groepsbezoeken is beperkt, blijft het aanbod kwalitatief sterk en populair. Samen met de groepsabonnementen, onze netwerkbijeenkomsten, onze Open Boek-trainingen en de samenwerking met de Brede school hebben we hiermee ook in 2023 veel (nog) niet-dBOS-scholen ondersteund om de leesmotivatie en de digitale vaardigheden van leerlingen te vergroten.

Van onze overige (onderwijs)activiteiten was in 2023 met name de Nationale Voorleeswedstrijd, een jaarlijkse campagne voor alle groepen 7 en 8 van het primair onderwijs, een groot succes: maar liefst 35 scholen uit de stad namen hieraan deel (2022: 29 scholen).

Mbo en hbo

Anders dan gepland zijn er in 2023 geen dBOS-pilots uitgevoerd op en met het Utrechtse middelbaar en hoger beroepsonderwijs. In plaats daarvan hebben we ervoor gekozen met MBO Utrecht een gedegen projectplan met begroting op te stellen voor de eerste mbo Bibliotheek op school-samenwerking in Utrecht. Hierbij wordt ingezet op zowel de noodzakelijke leesbevordering van de mbo-studenten zelf, om daarmee hun lees- en taalniveau te versterken, als op het scholen van de studenten Kind & Onderwijs in het inzetten van boeken in hun werk als onderwijsassistent of pedagogisch medewerker. Onder voorbehoud van financiering start de eerste Utrechtse de Bibliotheek op school mbo in schooljaar 2024-2025.

In cijfers

	Streefcijfer jaarplan	Realisatie
Voorschools 0-4 jaar		
Groepsbezoeken – doelgroep peuters	100 bezoeken en 1.300 deelnemers	80 bezoeken en 1.200 deelnemers*
Ouderbijeenkomsten – doelgroep ouders	70 bijeenkomsten en 400 deelnemers	80 bijeenkomsten en 1.200 deelnemers
BoekStart	550 deelnemers	720 deelnemers
Primair onderwijs		
Bereik dBOS – aantal scholen	20	35
Bereik dBOS – aantal leerlingen	5.200	7.529
Bereik dBOS – aantal leerkrachten	360	350
Trainingen/netwerken – leerkrachten	45	75
Bereik onderwijs overig – aantal scholen	100	110
Bereik onderwijs overig – aantal leerlingen	12.500	8.500
Voortgezet onderwijs		
Trainingen/netwerken	30	14
Bereik onderwijsaanbod taal/lezen VO	4.500	2.075**
Bereik dBOS – aantal scholen	2	2
Bereik dBOS – aantal leerlingen	-	1.340

* Het aanbod groepsbezoeken neemt af door de inzet op groei dBOS. Zowel groepsbezoeken als dBOS vragen inzet van lees-mediaconsulenten; onze focus ligt op dBOS.

** Bij de KPI's bereik onderwijsaanbod is abusievelijk in het Jaarplan 2023 een te hoge inschatting gemaakt, dit verklaart de grote afwijking met de realisatie.

1.1.2 Geletterdheid jeugd buitenschools

In alle bibliotheken organiseerden we dit jaar een programma voor de jeugd van 0-12 jaar. In deze programmering werken we samen met onze onderwijspecialisten en lees-mediaconsulenten die in de Bibliotheek op School werken, waardoor programma's die in de scholen starten een vervolg kregen in de wijkbibliotheken en omgekeerd. Door deze samenwerking hebben wij meer kinderen en hun ouders ontvangen bij de activiteiten in de wijkbibliotheken.

In 2023 hebben wij de wekelijkse Nederlandstalige voorleesmomenten voor jonge kinderen en hun ouders uitgebreid naar bijna alle bibliotheken. We werken hierin samen met Taal doet Meer en voorleesvrijwilligers uit de wijken. In drie bibliotheken leest Tulip-instituut maandelijks voor in het Turks en in één bibliotheek wordt er door een wijkbewoner in het Spaans voorgelezen. Al onze voorlezers en ook de voorlezers van de Voorleesexpress zijn getraind door onze medewerkers.

Wij hebben voor onze voorlezers een meer diverse en inclusieve boekencollectie samengesteld. Daarnaast is deze collectie ook gebruikt bij het voorlezen tijdens activiteiten buiten de bibliotheek zoals bij Keti Koti festival, Buurtcampings, Uitfeesten en braderieën in de wijken.

Eind 2023 zijn we met ondersteuning uit de subsidieregeling 'School en Omgeving' gestart met de Verhalenstudio voor de kinderen van groep 1, 2 en 3 in de bibliotheken van Kanalen-eiland en Zuilen. Gedurende 7 weken hebben 30 kinderen die het meer nodig hebben wekelijks kunnen 'spelen' met boeken, taal en verhalen.

In cijfers

	Streefcijfer jaarplan	Realisatie
Voorlezen jeugd	650 bijeenkomsten en 6.500 deelnemers	620 bijeenkomsten en 6.589 deelnemers
Activiteiten jeugd tot 18 jaar	180 activiteiten en 7.200 deelnemers	482 activiteiten en 15.491 deelnemers
Online activiteiten jeugd tot 18 jaar	15 activiteiten en 3.750 deelnemers	8 activiteiten en 4.222 deelnemers

1.1.3 Geletterdheid volwassenen: DigiTaalhuis

Samen met de partnerorganisaties Taal Doet Meer en Digiwijs boden we binnen het DigiTaalhuis Utrecht spreekuren voor taalvragen en oefenmomenten bij taalgroepen en taalcafés. De spreekuren van de vrijwillige wegwijzers trekken weer meer mensen aan, in 2023 zijn er 525 mensen geholpen (2022: 367). Het aantal deelnemers aan de vijf taalcafés in de bibliotheken zijn flink gestegen naar 4.162 (2022: 2.174). In samenwerking met 't Gilde waren er leesgroepen en taalwandelingen.

Met ons thematische aanbod gericht op taal bereikten we 223 deelnemers. Daaronder vallen de activiteiten taalwandeling, verhalen aan de leestafel, ontdek Nederland in de bieb, de Escape Caravan en Natuurlijk Taal. Natuurlijk Taal is een nieuw ontwikkeld programma, bedoeld als ondersteuning voor anderstalige leerlingen van het ROC die uitstromen bij de internationale schakelklassen van Ithaka. Na afloop bleek uit de evaluatie van de docenten van het ROC dat zowel het zelfvertrouwen in hun spreekvaardigheid als de taalvaardigheid van de leerlingen was vergroot. Samen met het ROC bekijken we in 2024 of en hoe we

hiermee verder kunnen gaan. De Escape Caravan, die tijdens de Week van Lezen en Schrijven voor de bieb Neude stond, was een succes. 63 mensen konden die dag in deze mobiele escaperoom ervaren hoe het is om laaggeletterd te zijn. Dit leidde tot meer bewustwording en was een mooie start om het gesprek erover te voeren. De bijeenkomsten van Ontdek Nederland in de bieb hebben een grote impact op de deelnemers.

Na het bijwonen van de sessies worden ze doorverwezen naar verschillende spreekuren van het Informatiepunt voor verdere ondersteuning. Naast het verkennen van Nederland, zien we dat sommigen zijn begonnen met een opleiding, anderen een baan hebben gevonden, en weer anderen bezig zijn met het versterken van hun taalvaardigheid.

In cijfers

	Streefcijfer jaarplan	Realisatie
Aantal spreekuren taalvragen DigiTaalhuis	25 spreekuren*	258 spreekuren en 525 deelnemers
Taalgroepjes Taal Doet Meer in de bibliotheek	290 deelnemers	657 deelnemers
Bezoekers taalcafés Taal Doet Meer in de bibliotheek	650 bezoekers	4.162 bezoekers**

* In het Jaarplan 2023 is abusievelijk 25 opgenomen, dit moest 225 zijn.

** Het streefcijfer werd gebaseerd op voorgaande coronajaren, hierna zijn de aantallen bezoekers enorm toegenomen.

1.1.4 Leesoffensief Utrecht (LOU)

De bibliotheek en Taal Doet Meer waren in 2022 de initiatiefnemers van het LOU en coördineren samen het netwerk. Zo'n 45 organisaties, van onderwijsinstellingen tot uitgeverijen tot sociaal-maatschappelijke organisaties, maken deel uit van het LOU. In 2023 werden twee inspirerende netwerkbijeenkomsten georganiseerd, met als doel kennisuitwisseling en het stimuleren van samenwerking. Het ambitieniveau van het LOU lag oorspronkelijk hoger, maar kon door uitblijvende financiële ondersteuning niet worden gerealiseerd.

1.2 Digitale vaardigheden

1.2.1 Digitale geletterdheid jeugd

We deden mee aan de landelijke campagnes Media Ukkie Dagen en de Week van de Mediawijsheid. In verschillende vestigingen organiseerden we publieksactiviteiten, en in de scholen die meedoen aan de Bibliotheek op School presenteerden we themacollecties, organiseerden we activiteiten en deelden we informatie. Twaalf scholen in Overvecht namen een lessenserie mediawijsheid af,

we organiseerden ouder(kind)bijeenkomsten over mediaopvoeding op scholen en in bibliotheekvestigingen en we gaven groepsbezoeken over informatievaardigheden in verschillende vestigingen en op het primair en voortgezet onderwijs.

Sinds februari 2023 zijn de dBOS-leesconsulenten van Bibliotheek Utrecht lees-mediaconsulenten. Zij hebben een training, georganiseerd i.s.m. BiSC en Cubiss, gehad om scholen ook over digitale geletterdheid te kunnen adviseren en de scholen te inspireren en ondersteunen op dit gebied.

Binnen het publieksprogramma plaatsten we tijdens de herfstvakantie twee installaties van Cinekid Medialab in de bieb Neude. Kinderen verwonderden zich bij het werk ‘Verwonderwezens’ met video van AI-gegenereerde dieren, of gingen actief aan de slag door te tekenen met hun neus of door een mond van een kunstwerk af te maken met hun eigen mond. Allemaal creatieve inzet van AI. Daarnaast organiseerden we in die week de workshop ‘Verhalen maken met AI’ voor jeugd tussen 10-14 jaar. Ook konden kinderen tijdens deze week in de bibliotheken Overvecht en Kanaleneiland Hackshield spelen, een game over cyberveiligheid.

AI met al blijft de realisatie van onze KPI's enigszins achter bij de streefgetallen die we in ons Jaarplan 2023 opnamen. Het betreft voor ons relatief nieuwe activiteiten; we zijn nog volop in ontwikkeling. We geloven dat de opgave op het gebied van digitale geletterdheid en daarmee onze rol hierin groeit. We zullen in komende jaarplannen dan ook aandacht besteden aan onze ambitie hierin en verwachten op basis van ervaring te verbeteren in het opstellen van realistische uitvoeringsplannen en streefcijfers.

In cijfers

	Streefcijfer jaarplan	Realisatie
Advies via dBOS: aantal scholen	10 scholen	1 (en 1 niet-dBOS-school)*
Bereik onderwijsaanbod digitale geletterdheid PO	1.150 leerlingen	1.047 leerlingen
Bereik onderwijsaanbod digitale geletterdheid VO	850 leerlingen	325 leerlingen
Netwerk VO docenten / digitale geletterdheid	30 docenten	0 docenten
Activiteiten digitaal burgerschap jeugd - buitenschools (media-opvoeding en gezinsaanpak)	10 activiteiten en 200 deelnemers	9 activiteiten en 329 deelnemers
Campagnes: Media Ukkie Dagen en Week van de Mediawijsheid	275 deelnemers	208 deelnemers

* Bij de KPI's advies via dBOS is abusievelijk in het Jaarplan 2023 een te hoge inschatting gemaakt, dit verklaart de grote afwijking met de realisatie.

1.2.2 Digitale inclusie volwassenen

Informatiepunt

Binnen het Informatiepunt hebben we 3.136 Utrechters geholpen met vragen tijdens de spreekuren van het Informatiepunt Digitale Overheid (IDO), DigiTaalhuis en partnerorganisaties. We hebben meer vruchtbare samenwerkingen kunnen realiseren zoals het spreekuur op de Neude met de wijkagent, en een mooie samenwerking met de gemeente om hun publieksdienstverlening en onze IDO-collega's met de IDO-telefoon direct met elkaar in contact te brengen om bezoekers nog beter te helpen of door te verwijzen.

In 2023 hebben we veel aandacht besteed aan het onderling laten kennismaken van de medewerkers en vrijwilligers van alle organisaties die spreekuren bemensen binnen het Informatiepunt. Dit draagt bij aan een betere samenwerking, uitwisseling en doorverwijzing. We merken dat dit nodig is en bieden ook in de toekomst een aantal keer per jaar de mogelijkheid hiervoor.

Informatiepunt Digitale Overheid (IDO)

In 2023 hebben we 1.228 bezoekers geholpen met een overheidsvraag, waarvan de meeste vragen gingen over hulp bij DigiD. We hebben geïnvesteerd in de deskundigheidsbevordering van de bibliotheekmedewerkers die het IDO bemensen in de vorm van intervisie en een training omtrent privacy.

Digitale kennis en basisvaardigheden

Het spreekuur digitaal van het DigiTaalhuis, waar iedereen terecht kan met digitale vragen of om te oefenen, heeft 1.383 mensen bereikt (in 2022: 882). We hebben vijf succesvolle cursussen werken met de e-overheid in de bibliotheek gegeven. Ook organiseerden we regelmatig bijeenkomsten die aanhaken op de actualiteit, zoals de bijeenkomst over de verkiezingen samen met ProDemos in Overvecht, waar veel ruimte was voor interactie en het stellen van vragen.

Senioren

Van de bezoekers aan het IDO-spreekuur waren er 711 65+, dat betekent dat van de Utrechtse die hier verder worden geholpen bijna 60% senior is. Ook het Digicafé wordt veel bezocht door senioren. Tijdens de spreekuren is er ruimte voor vragen die wat meer tijd kosten, zoals dat vaker het geval is bij senioren. De deelnemers van het in 2022 beëindigde project Ouderen in de Wijk hebben we twee keer aangeschreven om het aanbod van het Danspaleis en de Kleinste Privacy Show in de Neude en de Digicafés onder de aandacht te brengen.

In cijfers

	Streefcijfer jaarplan	Realisatie
Spreekuren IDO	1.150 bezoekers	1.228 bezoekers
Spreekuren en oefenmomenten DigiTaalhuis	800 bezoekers	1.908 bezoekers*
Cursussen georganiseerd door bibliotheek	65 deelnemers	103 deelnemers*
Cursussen Digiwijs	485 cursisten	134 cursisten
Workshops, maatwerk-, thematisch aanbod	400 deelnemers	1.389 deelnemers*
Rondleidingen bibliotheek	30 rondleidingen en 150 deelnemers	221 rondleidingen en 260 deelnemers*

* We hebben de streefcijfers een aantal jaar niet verhoogd, omdat we ze in de coronajaren niet behaalden. Inmiddels is het bereik weer flink toegenomen. Dit verklaart het verschil tussen de streefcijfers en realisatie.

1.2.3 Digitaal burgerschap voor iedereen

Digitaal burgerschap vertalen we in reflectie op de digitalisering van onze maatschappij en in de vaardigheden die we nodig hebben om kritisch en bewust met digitale technologie om te gaan. Met behulp van de Programmeringsregeling Digitaal Burgerschap van de Koninklijke Bibliotheek konden we starten met programmering op dit thema.

In april waren we gaststad van de AI-parade, die door het land langs bibliotheken trok. In Utrecht kozen we voor een expositie van drie installaties (Alledaagse AI, Ben jij een Mens, en Verse algoritmes generator) als gespreksstarter over AI: wat is het en waar wordt het al ingezet. Daaromheen organiseerden we gesprekken met experts, kon je komen dichten met een dichter in samenwerking met AI en organiseerde de HU een pianoconcert door een robot. Tijdens de Week van de Mediawijsheid in november organiseerden we ook programma voor volwassenen. Er waren twee spreekessies

in de publieke ruimte van de Neude: over hoe we online met elkaar omgaan en over nepnieuws en mediagebruik. In de theaterzaal vond de Kleinste Privacy Show plaats, in de ochtend voor senioren en in de middag voor gezinnen. Twee verschillende shows, maar met hetzelfde doel: de kennis van veilig online gedrag vergroten. Wat is een veilig wachtwoord? Wat zijn cookies? Hoe herken je *phishing*? Daarnaast hebben we samen met het Mediateam een audiotour voor ouders ontwikkeld. Opvoeders worden daarin meegenomen in een verhaal over opgroeien in een tijd vol online informatie en digitale technologie.

In de maanden februari – juni werkte een team van docenten en alumni van de HKU om de week aan het artistieke onderzoek ‘ON the LINE: de kunst van digitaal burgerschap’ en onderzochten zij de relatie tussen mensen en technologie in de Bibliotheek aan de Neude. We stopten met onze voortrekkersrol in het project Digistart, zowel vanwege inhoudelijke als personele overwegingen. De Bibliotheek Venlo zet het project voort; wij volgen het van de zijlijn.

In cijfers

	Streefcijfer jaarplan	Realisatie
Programma digitaal burgerschap	20 programma's en 500 deelnemers	12 programma's en 1.196 deelnemers
Digistartkit – testfase prototype	60 deelnemers	24 deelnemers

1.3 Democratisch burgerschap

In 2023 leverden de onderzoekers Kiza Magendane en Bram Eidhof hun onderzoek op over democratisch burgerschap in bibliotheken op. Dit schreven ze in opdracht van ons en de BiSC. Hun onderzoek maakte ons bewust van de rol die we kunnen spelen op dit thema.

Een kans om die verantwoordelijkheid vorm te geven kwam toen we werden benaderd door het VSBfonds om met hen het 'Huis van Actief Burgerschap' (werktitel) te starten in de bibliotheek Neude. Een plek waar eenieder de ruimte krijgt en wordt geïnspireerd om actief en collectief een steentje bij te dragen aan maatschappelijke vraagstukken. Twee kwartiermakers, Teun Gautier en Floor Ziegler, ontwikkelden met ons het plan hiervoor. Dit leidde eind 2023 tot een positief subsidiebesluit van het VSBfonds en de start van het project in 2024.

De manier van totstandkoming, waarin we nauw samenwerkten met het VSBfonds en elk onze expertise en middelen inzetten, is voor ons een voorbeeld van hoe wij duurzame samenwerkingsverbanden willen aangaan en op projectmatige basis ons programma, onze organisatie en hiermee onze impact voor de stad kunnen uitbreiden.

Hoofdstuk 2

Utrechters delen kennis

We willen de bibliotheken samen met Utrechters vormgeven en ervoor zorgen dat zij zich welkom voelen om hun kennis en verhalen met elkaar te delen. Hiermee leren we nieuwe communities en perspectieven kennen en kunnen we inspelen op actuele maatschappelijke ontwikkelingen in de stad.

In 2022 hebben we met ons programmathema ‘Programmeren met Utrechters’ een start gemaakt in de bibliotheek aan de Neude. In 2023 hebben we ons programma hier verder kunnen uitbouwen én hebben we een start gemaakt met deze werkwijze in de bibliotheken in Overvecht, Zuilen, Leidsche Rijn en Vleuterweide. Vanaf 2024 gaan we ook in de bibliotheken in Kanaleneiland en Hoograven zoveel mogelijk met bewoners samen programma maken. Dit kunnen we doen doordat het team van programmamakers op dit thema gedurende het jaar is gegroeid met steun van het VSBfonds en Fonds voor Cultuurparticipatie,

waardoor er per wijk een bekend aanspreekpunt is, iemand die de wijk en de wijkbewoners goed kent en zich inzet om steeds meer verschillende mensen en doelgroepen hun weg te laten vinden naar de bibliotheken om daar hun kennis en verhalen met elkaar te delen. In 2023 heeft deze inzet in de verschillende vestigingen geresulteerd in een totaal van 170 georganiseerde activiteiten, hebben we 11 clubs mogen verwelkomen (of in huis mogen houden), en hebben er 22 tentoonstellingen plaatsgevonden. Ruim 24.000 bezoekers hebben hierdoor binnen onze bibliotheken kennism gemaakt met elkaars verhalen.

De programma’s worden inhoudelijk vormgegeven door Utrechters, onze programmamakers hebben hierbij een ondersteunende en faciliterende rol. Op de Neude hebben er bijvoorbeeld een aantal grote samenwerkingen met Utrechters plaatsgevonden. Tijdens het Utrecht Queer Culture Festival, georganiseerd door drie Utrechters en met veel andere inwoners en communities, werd de schoonheid van seksuele diversiteit en gender geagendeerd en gevierd door een bijzonder programma. Dit bestond uit o.a. inhoudelijke gesprekken, een fototentoonstelling ‘Fluide’ bestaande uit portretten en verhalen van non-binaire/ genderfluïde mensen, en een optreden en kennisdeelsessie van de Utrechtse Ballroom scene. Het programma ‘Troost in de Bieb’ is samen met stichting Tröst en verschillende Utrechters georganiseerd en bood Utrechters troost tijdens de donkere dagen rondom Allerzielen door middel van een troostdiner in de grote hal, verschillende workshops over troostrituelen en een filosofisch spreekuur. In 2023 zijn we ook het programma ‘Zondagse gezelligheid in de bieb’ gestart, waarbij iedereen met een hobby, een mooi verhaal of een interessante workshop welkom is om met elkaar te

delen. Verschillende Utrechtse hebben zich verenigd in een club, zoals borduurclub de Doorbloei, de Lesbische Leesclub, en wikipediaklub de Wikikring. En er hebben op onze tentoonstellingswand op de 2de verdieping en in de grote hal tentoonstellingen van Utrechtse plaatsgevonden over onder andere Ketikoti, de discussie rondom Amelisweerd, en van verschillende Utrechtse die hun kunst of verzameling met de stad wilden delen. In Overvecht is er een wijkboekenclub gestart, is er samen met de dames van de club 'Marzouka's Ladies' een mooie tentoonstelling vormgegeven, hebben er workshops plaatsgevonden over tekenen over je leven en de papierenkunst en is er samen met wijkbewoners gewerkt aan het bouwen van een sculptuur voor Sint Maarten. Op initiatief van een jonge opruimkracht van de bibliotheek Utrecht heeft in Leidsche Rijn de tentoonstelling 'Meer dan Boeken' plaatsgevonden en in Vleuterweide hebben er biebmakers cocreatie-sessies plaatsgevonden waarbij kinderen meedachten over het ontwerp van de verbouwing van de bibliotheek.

In cijfers

	Streefcijfer jaarplan	Realisatie
Activiteiten	80 activiteiten en 5.000 bezoekers	170 activiteiten en 12.844 bezoekers*
Bijeenkomsten clubs en verenigingen	8 bijeenkomsten en 1.600 bezoekers	88 bijeenkomsten en 1.186 bezoekers**
Aantal tentoonstellingen wand Neude	20	17
Aantal tentoonstellingen hal Neude	3	5
Aantal tentoonstellingen elders Neude	3	0***

* We hebben meer activiteiten en bezoekers gerealiseerd dan verwacht. Dit komt met name door veel samen te werken met partners en het gelijktijdig programmeren met andere evenementen die veel bezoekers trekken - zoals de Culturele Zondagen. Ook zijn diverse activiteiten uiteindelijk grote programma's van een weekend of soms zelfs een week geworden, bijvoorbeeld het Utrecht Queer Culture festival of het Troost in de bieb-programma.

** Bij het streefcijfer bedoelden we een groei van 8 clubs; samen met de al bestaande clubs kwamen we in 2023 op een totaal van 88.

*** De centrale hal en de tentoonstellingswand blijken de plekken waar Utrechtse het liefst hun tentoonstelling laten zien. Daarnaast hebben we in 2023 ook 4 nissen in de centrale hal beschikbaar gesteld voor programma en tentoonstellingen.

Hoofdstuk 3

Utrechters lezen en schrijven

3.1 We maken programma in alle wijkbibliotheken

In 2023 hadden wij een programma rondom de grote literaire evenementen voor jong en oud. De drie grote publiekstrekkingen voor kinderen – de Nationale Voorleesdagen, Kinderboekenweek en Kinderjury – zijn uitgebreid gevierd in al onze bibliotheken met een eigen programma. Het waren allemaal goed bezochte boekenfeestjes waarin, zoals bij al onze grote events, ook voorlezen een belangrijke rol heeft. Bij het Voorleesontbijt tijdens de Nationale Voorleesdagen zijn 200 ouders en kinderen in de hal van Bibliotheek Neude voorgelezen door Douwe Bob. De start van de Kinderboekenweek was een groot voorleesfeest. Aansluitend bij het thema “Bij Mij Thuis” zochten wij 100 gezinnen die de Kinderboekenweek ook echt bij hen thuis wilden vieren. Wie meedeed kreeg een gratis feesttas met boek, slingers, deurposter en uitnodigingen om dit feest te vieren. Het enthousiasme was zo groot dat er bij de start van de Kinderboekenweek in 300 huizen werd voorgelezen. Dit varieerde van het eigen huis, klassenfeestjes bij de juf thuis of in het AZC. Op deze middag hebben meer

dan 3.000 kinderen elkaar voorgelezen en de Kinderboekenweek gevierd.

Naast deze grote evenementen hebben we gedurende het jaar maandelijks en wekelijks grotere en kleinere activiteiten voor kinderen georganiseerd waarin leesplezier het uitgangspunt is. In de Bibliotheek Neude is dat een betaalde programmering. In de grotere wijkbibliotheken is er een start gemaakt met een eigen wijkprogramma om het lezen en schrijven te bevorderen. De inhoud van dit programma hing af van de desbetreffende wijk, vraag en aanbod van kinderen en samenwerkingspartners. In de bibliotheek Leidsche Rijn is in samenwerking met Raum een K-pop festival gehouden waarbij er een masterclass K-pop songwriting was. Ook is er in de bibliotheek Leidsche Rijn in samenwerking met Tori Oso de eerste Buku Nanga Kuku Junior (Boek met Koek) gehouden. In de wijk Overvecht is met de biebfiets voorgelezen en geknutseld op de Buurtcampings. In de wijk Zuilen zijn we met een collectie boeken naar het Ketu Ketu festival geweest en in de Bibliotheek Hoograven is in samenwerking met de winkeliersvereniging voorgelezen door Sinterklaas.

Wij waren voornemens om in 2023 samen met Utrechtse jongeren programma te gaan maken voor de Neude. Dit is ons niet gelukt omdat we deze doelgroep moeilijk bereiken. Daarom waren we enthousiast om samen met het CPNB in september een festival voor jongeren te houden. Het festival was de officiële aftrap van de Boekenweek van Jongeren.

Er waren ruim 300 jongeren aanwezig. Maar het percentage Utrechtse jongeren was erg laag terwijl er veel publiciteit aan gegeven was. De boekenclub voor jongeren via Instagram was qua deelnemers weer een succes. Iedere laatste woensdag van de maand kunnen jongeren meepraten over hun favoriete genre: Young Adult. Deze

uitzendingen worden per maand 500 keer bekeken, waarbij we echter zien dat de kijkers veelal ouder zijn en niet uit Utrecht komen.

Voor volwassenen hebben wij in 2023 in de Bibliotheek Neude de grotere publiekstrekkingen zoals de Boekenweek en Nederland Leest gevierd met schrijversbezoeken, voorleessessies, samenleesclubs en workshops schrijven.

3.2 We nodigen anderen uit

We hebben in 2023 veel lezende en schrijvende Utrechtse de mogelijkheid gegeven om hun liefde voor lezen en schrijven te delen. Er zijn ruim twintig boekpresentaties door Utrechtse schrijvers gehouden, variërend van kinderboeken tot romans en zelfhulpboeken. Ook is een Utrechtse leerkracht maandelijks een leesclub gestart, bedoeld voor alle volwassenen die graag kinderboeken lezen en dit met anderen willen delen.

Naast deze lezende en schrijvende Utrechtse hebben we ook weer samengewerkt met veel stedelijke en landelijke organisaties om een programma samen met ons te maken.

In 2023 hebben we de samenwerking voortgezet met de Utrechtse partners zoals het Dichtersgilde, Senia leesclubs, het Internationaal Literatuur Festival Utrecht, Studium Generale, Via Jacobi, Tools for Taal en Bazarov. Nieuw was dat we samen met drie Utrechtse stripmakers de eerste Utrechtse Stripmakersmarkt in Bibliotheek Neude georganiseerden, met presentaties, workshops, een stripboekenleeshoek en de uitreiking van de Gouden Mus. Ook hebben we het Utrechts Dichtersgilde de gelegenheid gegeven om hun gedichtenkrant 'ik weet niet eens hoe je heet', met gedichten van de 10 gildedichters én maar liefst 73 Utrechtse gastdichters, feestelijk te presenteren in de Bibliotheek.

Daarnaast hebben we samen met landelijke partners Hebban, CPNB en de Auteursbond de Avond van het Spannende Boek en de Middag van het Fantastische boek gehouden. Door deze samenwerking bereikten we op alle twee de events ruim 300 bezoekers, die genoten van hun favoriete genre of kennismaakten met een nieuw genre. Onze collectie staat bij al deze activiteiten centraal om iedereen te inspireren om meer te gaan lezen.

3.3 We zijn een laboratorium voor leesplezier

We wilden experimenteren met innovatieve projecten die het lees- en schrijfplezier van jeugd, jongeren en volwassenen vergroten. Het resultaat was een pilot van de Supergeheime Schrijfschool die plaatsvond in Overvecht. De Supergeheime Schrijfschool is een speciale plek voor kinderen (vanaf groep 5) en jongeren waar ze creatief leren schrijven en daardoor hun taalontwikkeling verbeteren, zichzelf beter ontplooien en meer weerbaar en zelfstandig worden. We ontwikkelden i.s.m. Stichting Durf te Dromen een programma onder en na schooltijd. Dat de pilot een succes was bleek wel uit de reacties van leerkrachten:

“ *Zoals jullie werken, dat waren wij helemaal vergeten. Het zou misschien wel kunnen of mogen maar we grijpen toch snel terug op de toetsen en de bestaande leermethodes. Jullie enthousiasme is aanstekelijk en de kinderen deden ontzettend goed mee.* ”

“ *Het aantal ouders dat mee is gegaan naar de presentatie in de bibliotheek was ongekend hoog. Normaal moet je denken aan twee of drie ouders maar deze keer waren er zeker twintig plus een aantal broertjes en zusjes van andere leeftijden. Dat betekent dat het door ouders wordt gezien als iets waardevols en belangrijks.* ”

Het project krijgt vanaf 2024 een vervolg met een doorontwikkeling en hopelijk definitieve vestiging van de Schrijfschool in de Watertoren in Overvecht. Deze locatie beoogden we al in 2023 te betrekken, maar als gevolg van wisselende eigenaren en verbouwing moest dit worden uitgesteld en heeft het project tijdelijk een nomadische vorm.

Daarnaast ontwikkelden we onder de naam Collectie & Communities drie samenhangende projecten waarbij steeds de samenwerking met communities centraal staat: Samen collectioneren, de Bibliotheek van Ongekende Boeken en Innovatieve collectiepresentaties. Via deze drie projecten willen we onze collectie samen met communities in de stad uitbouwen met een meer inclusief en divers aanbod, waarin iedereen zich herkent. We richten onze projecten bewust op lezen én schrijven, omdat het niet alleen draait om de diversiteit van verhalen die je tot je neemt, maar ook om het vertellen van je eigen verhaal. In 2023 zijn we gestart met het werven van fondsen voor dit omvangrijke project, dat drie jaar zal beslaan, en hebben we de eerste contacten gelegd met samenwerkingspartners zoals het House of HipHop en Fellow Feminists.

In cijfers

	Streefcijfer jaarplan	Realisatie*
Programmering jeugd Neude	3 events met 1.500 bezoekers	23 events met 4.113 bezoekers
Programmering jeugd Neude	50 activiteiten met 4.000 bezoekers	57 activiteiten met 8.277 bezoekers
Programmering jeugd Neude	50 activiteiten met partners, met 1.250 bezoekers	164 activiteiten met partners, met 2.235 bezoekers
Programmering jeugd wijken	24 events met 1.000 bezoekers	35 events met 3.047 bezoekers
Programmering jeugd wijken	50 activiteiten met 2.000 bezoekers	198 activiteiten met 8.756 bezoekers
Programmering jeugd wijken	650 voorleesactiviteiten met 6.500 bezoekers	620 voorleesactiviteiten met 6.589 bezoekers
Programmering jongeren Neude	5 activiteiten met 200 bezoekers	5 activiteiten met 668 bezoekers
Programmering jongeren Neude	15 online activiteiten met 3.750 deelnemers	8 online activiteiten met 4.222 bezoekers
Programmering volwassenen Neude	4 events met 1.000 bezoekers	24 events met 2.026 bezoekers
Programmering volwassenen Neude	50 activiteiten met 1.500 bezoekers	83 activiteiten met 2.892 bezoekers
Programmering volwassenen Neude	5 online activiteiten met 500 bezoekers	7 online activiteiten met 1.368 bezoekers

* De realisatie wijkt bij een aantal KPI's behoorlijk af van het streefcijfer. Dit heeft verschillende verklaringen:
 - In de streefcijfers werden activiteiten geaggregeerd, bij de realisatie hebben we ervoor gekozen alle activiteiten apart te registreren. bijvoorbeeld een Kinderboekenweek met daarin 10 verschillende activiteiten, werd bij de streefcijfers opgenomen als 1 evenement en wordt nu verantwoord als 10 activiteiten.
 - De overgang naar meer decentraal programmeren in de wijkbibliotheken na de reorganisatie in 2023, maakten het lastig om goede streefcijfers te bepalen bij het schrijven van het Jaarplan. Dit hebben we te behouden gedaan.
 - Een aantal activiteiten waren een groot succes en genereerden meer bezoekers dan verwacht, zoals de voorleesfeestjes tijdens de Kinderboekenweek.

Hoofdstuk 4

Utrechters delen een goede collectie en krijgen uitstekende dienstverlening

4.1 Collectie

Onze bibliotheek heeft in 2023 55.414 boeken aangeschaft. In totaal bestaat de collectie uit 487.509 boeken en andere materialen. We hebben veel van de boeken die in Nederlands verschijnen aangeschaft. En ook anderstalige boeken, bijvoorbeeld in het Italiaans, Spaans, Frans, Turks en Engels van buitenlandse uitgeverijen. De boekenprijs is het afgelopen jaar gelukkig minder hard gestegen dan het voorgaande jaar en blijft in lijn met de inflatie.

Een deel van de boeken heeft een tweede leven gekregen door ze te verspreiden via andere organisaties of te verkopen. Ook doen we onderzoek naar andere duurzame mogelijkheden, bijvoorbeeld of er van afgeschreven boeken toilet papier kan worden gemaakt.

In 2023 hebben we onze nieuwe collectiestrategie tot en met 2027 opgesteld, aansluitend op de strategische doelen van de bibliotheek. De strategie omschrijft een aantal suggesties voor verbetering van de huidige werkwijzen, en experimenten die ervoor moeten zorgen dat de collectie nog beter aansluit op de wensen van de Utrechters.

We leenden 2.246.619 boeken uit in 2023. Dit is iets minder dan in 2022. Bij het aantal uitleningen per bibliotheek (zie Bijlage 1 – kengetallen, p. 28) maken we ons zorgen over dalende cijfers in wijken met een lage sociaal economische status (SES-score).

En we hebben 242.159 reserveringen klaargezet en naar de gevraagde vestiging gebracht. Daarvan zijn 21.463 reserveringen naar bibliotheekvestigingen van andere bibliotheken in de provincie Utrecht gebracht, dat waren er ongeveer 1.500 meer dan

verwacht. Het aantal reserveringen neemt de laatste jaren toe. Niet alleen door corona, maar ook een toegenomen verwachting ten aanzien van de service speelt een rol.

We bieden onze boeken en andere materialen - zoals tijdschriften, kranten, DVD's en bladmuziek - niet alleen te leen aan in onze vestigingen. Ook scholen hebben de mogelijkheid om collecties te lenen. In 2023 hebben 164 scholen en voorschoolse instellingen gebruik maken van deze dienst. Zij leenden samen 1.040 collecties. Via de bibliotheekbezoeken van peuterspeelzalen en ouderbijeenkomsten leenden we in 2023 aan 29 peuteropvang-instellingen 188 collecties uit.

Bijzonder aandachtspunt bij het collectioneren is de culturele diversiteit van de collectie. Ook dit jaar hebben leden van een Turkse organisatie Turkse jeugdboeken aangeschaft op hun vakantieadres. Na Kanaleneiland en Overvecht heeft bibliotheek Leidsche Rijn Centrum nu ook een collectie Turkse voorleesboeken.

In het kader van programmeren met Utrechters hebben we op advies van een medewerker van House of Hiphop onze collectie boeken

over hiphop uitgebreid en ook een collectie hiphopboeken voor het House of Hiphop aangeschaft. Samen met de Vereniging Oud Utrecht hebben we geëxperimenteerd met het displayen van boeken over Utrecht aansluitend op de thema's van het programma Historisch café en ook onze Utrecht-collectie uitgebreid.

Sinds juli 2023 zijn er grote problemen met de dienstverlening door NBD Biblion, onze grootste leverancier van titelbeschrijvingen en media. Dit is veroorzaakt door hun overgang op een nieuw productiesysteem. Er zijn een aantal maanden geen boeken en facturen geleverd en

toen de aflevering op gang kwam bleek dat de besteladministratie en de facturering corrupt waren. Dit leidde tot te late en foutief geleverde bestellingen. We hebben veel tijd en energie moeten steken in het signaleren, inventariseren, aanmelden en helpen oplossen van problemen. Bij ons geeft dit extra druk omdat we werken voor 24 bibliotheekorganisaties. Ook ontstonden er problemen met de boekhouding en vertraging voor de schoolbibliotheken die we realiseren. De problemen bij NBD zijn nog niet voorbij; de kwaliteit van de bibliotheekklaar ingewerkte boeken is nog niet op orde.

In cijfers

	Streefcijfer jaarplan	Realisatie
Aanschaf boeken	58.000	55.414
Aantal uitleningen	2.300.000	2.246.619
Aantal reserveringen	240.000	242.159
Collecties geleend door scholen	80 scholen lenen samen 650 collecties	164 scholen leenden samen 1.040 collecties
Collecties geleend door peuteropvang-instellingen	45 peuteropvang-instellingen lenen samen 180 collecties	29 peuteropvang-instellingen leenden samen 188 collecties

4.2 Collectiediensten voor derden

In 2023 hebben we met provinciaal collectioneren 160.000 materialen aangeschaft voor 61 bibliotheekvestigingen van acht bibliotheken in de provincie Utrecht. We hebben meegewerkt aan de migratie van Bibliotheek Den Bosch, Huis 73, naar ons bibliotheekstelsel en we hebben ook meegewerkt aan het opstellen van het programma van eisen voor het nieuwe Gezamenlijke Bibliotheek Stelsel dat door vijf serviceorganisaties en een groot aantal bibliotheken wordt aanbesteed in 2024.

In cijfers

Streefcijfer jaarplan	Realisatie
160.000 materialen aangeschaft voor 60 vestigingen	160.000 materialen aangeschaft voor 61 vestigingen
Beheer catalogi en systemen van 24 bibliotheekorganisaties	Beheer catalogi en systemen van 23 bibliotheekorganisaties

4.3 Dienstverlening

In 2023 ronden we met succes onze collectie-test op de jeugdafdeling 9-12 jaar in Vleuterweide af. Doel van de test was om te kijken of we door een andere presentatie van de collectie meer uitleningen konden genereren en leesplezier bevorderen. We zetten de jeugdboeken fictie en informatief door elkaar vanuit de gedachte dat kinderen zoeken vanuit een thema of interessegebied. Denk bijvoorbeeld aan een kind wat gek is van paarden: het leest graag paardenverhalen en wordt door het bij elkaar presenteren ook geprikkeld om te leren en lezen over de anatomie van het paard. Of een kind dat van gamen houdt en graag boeken over het spel Minecraft leest, vindt daarnaast een fictie boek over een jongen die in een gamewereld leeft. We zagen dat we in totaal 10% meer boeken uitleenden in 2023. In 2024 zullen we deze manier van presenteren doorvertalen in onze verbouwde vestiging Vleuterweide.

Ons streven van 510 uur openingsuren per week hebben we niet altijd gehaald. Helaas hebben we soms een vestiging een dag gesloten moeten houden wegens het niet rond krijgen van de bezetting door personeelstekort.

Het bezoek aan onze bibliotheken is over het algemeen gestegen ten opzichte van 2022 (zie Bijlage 1 – kengetallen, p. 27). Hier moeten we echter bij opmerken dat begin 2022 nog een corona-lockdown plaatsvond. Als we het bezoek vergelijken met 2019, het laatste reguliere jaar voor corona, dan stijgt het met name bij de bibliotheken waarin we afgelopen jaren hebben geïnvesteerd zoals Leidsche Rijn Centrum en Neude. We zien dat investeren in huisvesting leidt tot een toename van gebruik en dat het verwaarlozen ervan het tegenoverstelde effect bereikt. Het gebruik, zowel qua bezoek als qua uitleningen, vraagt dus strategische afwegingen in zowel ons huisvestingsbeleid, ons activiteitenprogramma en ons aanbod van diensten in onze komende beleidsplannen.

Na de reorganisatie startten we met decentraal programmeren in de vestigingen, waarmee de programma's beter afgestemd worden op de wijk. Dit leverde mooie programma's en veel drukte in de vestigingen op. We boden talloze partners en groepen een plek om hun kennis te delen en bij te dragen aan een leven lang leren en hebben veel bezoekers met allerlei vragen kunnen helpen. Ook startten we met het verbeteren van onze werkprocessen en

capaciteitsraming in de dienstverlening, mede naar aanleiding van de introductie van de functie van bibliotheekassistent en de ambitie rondom decentraal programmeren uit de reorganisatie.

We vinden het van belang dat al onze bibliotheken schoon en veilig zijn. Helaas hebben wij, net als andere openbare gebouwen en publieke instellingen, in onze bibliotheken in toenemende mate te maken met overlast of zelfs agressie. Dit vraagt veel van onze

medewerkers en herhaaldelijk moesten we extra beveiligers inzetten. Voor het terugdringen van overlast werken we samen met partijen als de wijkagenten en Jongerenwerk Utrecht. Alle medewerkers op de werkvloer hebben een mentale en fysieke weerbaarheidstraining gevolgd met als doel ze steviger in hun schoenen te laten staan in relatie tot de bezoekers. Medewerkers gaven aan dat de training hen heeft geholpen in het omgaan met grensoverschrijdend gedrag, zowel preventief als de-escalerend.

In cijfers

	Streefcijfer jaarplan	Realisatie
Totaal aantal uur open	510 uur per week	508,5 uur per week
Bereikbaarheid KCC	35 uur per week	40 uur per week
Aantal bezoekers	1.800.000	2.157.557

A young girl with braids is hugging a large white mascot character in a red jacket. The mascot has large eyes and a smiling mouth. They are in a crowded indoor setting with other people in the background.

Hoofdstuk 5

Marketing en communicatie

5.1 Propositie en positionering

De functie van de bibliotheek is veranderd. Van lenen naar delen. Steeds meer (nieuwe) taken vinden een logische plek binnen de bieb. Dat betekent, dat we de inwoners van Utrecht mee moeten nemen in deze verandering. De Utrechter moet weten dat de bieb een plek is voor verbinding van stad en wijk, oplossing kan bieden bij complexe vragen, kan helpen bij persoonlijke groei en een plek is waar de bezoeker of gebruiker wordt geïnspireerd en nooit uitgekeken raakt. Om die reden zijn we gestart met de zoektocht naar de goede propositie en positionering die bij de Utrechtse Bieb past. In 2023 hebben we de basis hiervoor gelegd; in 2024 krijgt dit gestalte. Een positionering die beter uitlegt wat we doen, en dat onderbouwt met herkenbare verhalen. Heel veel verhalen. Een positioneringsstrategie om meer impact te genereren. Dit betekent meer opvallen met relevante storytelling, samenwerken met (media)partners om de zichtbaarheid te vergroten en onze eigen kanalen te laten groeien waardoor ons effectieve bereik groter wordt.

Eigen communicatiekanalen bevinden zich in onze bibliotheken en zijn ook online. Via alle off- en online kanalen hebben we inmiddels een groot bereik en Utrechters weten de bieb dan ook goed te vinden. Met meer dan 2 miljoen bezoekers genereren onze posters, flyers en narrows (beeldschermen) een enorm effect. En dankzij onlinekanalen hebben we inmiddels meer dan 25.000 volgers. We hebben subtiel en organisch onze huisstijl aangepast om de impact van de boodschappen te laten toenemen. Met meer volgers, meer bezoekers en meer (media)partners levert communicatie een belangrijke bijdrage aan beeld en positie van de Bibliotheek Utrecht.

5.2 Meer lidmaatschappen

Bibliotheek Utrecht is gegroeid. Op veel fronten en ook in lidmaatschappen. Op 31 december stond de teller op 97.001 leden; op naar de 100.000. Ruim 26% van de inwoners is lid en 81% van de kinderen onder de 18 is lid van de bibliotheek. Hierbij moet worden

opgemerkt dat we per 1 april 2022 de manier van registreren van jeugdleden aanpasten: jeugdleden worden niet langer uitgeschreven wanneer ze twee jaar geen boeken hebben geleend, wat voorheen wel gebeurde. Afgelopen jaar hebben we meerdere ledenwerfcampagnes gedaan. Een 100%-lid-campagne om via de scholen leerlingen lid te maken. Een voorjaars- en najaarscampagne gericht op de volwassenen. En we hebben het 'professional abonnement' ingevoerd voor pedagogisch medewerkers, leerkrachten en docenten die werken in de voorschoolse educatie, het primair onderwijs en het voortgezet onderwijs in Utrecht.

5.3 Interne communicatie

De bibliotheek verandert, er komen nieuwe functies bij en er is een natuurlijk verloop van collega's. Het belang van goede interne communicatie is nu noodzakelijker dan ooit. Ons 10 jaar oude intranet hebben we vervangen door een nieuwe intranet dat ons actiever met elkaar laat communiceren. Elke donderdag ontvangen alle medewerkers de nieuwsbrief 'Interne Post'. Deze is aan populariteit toegenomen, omdat inhoud, vorm en tone-of-voice zijn aangepast en het voor en door collega's wordt gemaakt.

In cijfers

Streefcijfer jaarplan	Realisatie
86.500 leden in december 2023	97.001 leden in december 2023

Hoofdstuk 6

Bedrijfsvoering

6.1 Personeel en organisatie

Organisatieontwikkeling

De formele reorganisatie werd begin 2023 afgerond; 1 februari ging de nieuwe organisatie van start. Medewerkers kregen nieuwe functieprofielen, gebaseerd op de nieuwe organisatie. Daarna zijn alle functieprofielen getoetst aan het landelijke functieboek Openbare Bibliotheken/ Kunsteducatie 2022. Dit 'herwaardingstraject functiewaardering' (Fuwa) is een verplicht traject, vastgelegd in de CAO.

Daarnaast ontwikkelden we een opleidingsplan om de ontwikkeling van de medewerkers en organisatie te ondersteunen in de gewenste verandering die is beoogd met de reorganisatie. We startten organisatiebreed met een cultuurprogramma voor alle medewerkers en een leiderschapsprogramma voor alle leidinggevendenden. De ontwikkeling van dit programma vond plaats door een afvaardiging van medewerkers en management. Uiteraard wordt dit, zowel voor leiderschap als cultuur, voortgezet in 2024. Daarnaast is er aandacht voor individuele opleidingswensen en functiegerelateerde opleidingen, zoals weerbaarheidstrainingen

voor de dienstverleners.

Voor de teams waarin het meeste was veranderd betekende de start van de nieuwe organisatie op onderdelen het herijken van werkwijzen en samenwerkingen. Dit ging met vallen en opstaan gepaard. Inmiddels zijn we een eind op streek met het ontwerpen en implementeren van (nieuwe) werkwijzen, dit loopt door in 2024.

Personeel

Op het gebied van HR-beleid maakten we een grote inhaalslag om zowel de basis op orde te brengen als nieuwe ontwikkelingen

in gang te zetten. Het afgelopen jaar zijn veel regelingen op het gebied van HR ingevoerd of aangescherpt. Daarin werd constructief samengewerkt met de Ondernemingsraad. De belangrijkste zijn:

- Verklaring omtrent gedrag -beleid;
- Plan van aanpak RI&E;
- Regeling ongewenst gedrag;
- Regeling Integriteit;
- Beleid preventiemedewerkers;
- Opleidingsplan;
- Nieuw functie- en competentieboek;
- Exitgesprekken bij vertrek.

In 2023 hebben we veel nieuwe medewerkers mogen verwelkomen. Van 155 medewerkers eind december 2022 naar 177 medewerkers eind 2023. Vanwege de reorganisatie had de werving tot en met begin 2023 grotendeels stilgelegen, daardoor startten we het jaar met een relatief lange lijst vacatures. Met een hoge inspanning van iedereen hebben we dit jaar maar liefst 43 medewerkers geworven en ingewerkt. Daarnaast zijn er 21 medewerkers uitgestroomd. Door de krapte op de arbeidsmarkt, tijdelijke opdrachten en verzuim hebben we diverse plekken ook tijdelijk ingevuld met inhuur.

Ook in 2024 staan we weer voor een mooie uitdaging qua werving van diverse medewerkers. Om deze processen beter te stroomlijnen hebben we afgelopen jaar een onboardingsproces ingericht en een wervingshandboek opgesteld.

Na een noodzakelijke periode van interim-managers, werd per 1 april 2023 een manager vestigingen en manager programma geworven. De vacature voor directeur bedrijfsvoering bleek lastig te vervullen, deze stond eind 2023 nog open.

Het bruto ziekteverzuim is t.o.v. 2022 met bijna een procentpunt gedaald, van 9.99 % naar 9.29% eind 2023 (exclusief zwangerschap). Het netto verzuim (verzuim na correctie voor medewerkers die gedeeltelijk hersteld zijn) was eind 2023 6.9 % en eind 2022 7.6%. We zitten hiermee 0.1% boven het landelijk gemiddelde dat de bibliothekenbenchmark van de VOB laat zien, maar de bibliotheeksector heeft een relatief hoog verzuim. Het verzuim volgde in 2023 dezelfde trend qua seizoensinvloeden als in 2022. Het aantal langdurig zieken (ziek langer dan 6 weken) fluctueerde gedurende 2023, maar aan het eind van dit jaar zitten we op ongeveer hetzelfde aantal als eind 2022. Gedurende het jaar waren er meerdere langdurig zieke medewerkers die (al dan niet tijdelijk) geen mogelijkheden hadden heeft om enige vorm van arbeid te verrichten en dat drukt zwaar op het totaal.

We hebben in 2023 tweemaal een Sociaal Medisch Overleg gehad. Daarnaast trainen we het management in het voeren van gesprekken over duurzame inzetbaarheid en geven we meer aandacht aan preventie en signalen. Steeds vaker kunnen we zo preventieve maatregelen nemen en de medewerkers tijdig een passende interventie bieden.

Door coaching en/of bedrijfsmaatschappelijk werk in te zetten, is in een aantal gevallen uitval voorkomen.

Risico-inventarisatie en -evaluatie (RI&E)

In juni 2023 is door een externe partij de RI&E voor alle vestigingen van de bibliotheek uitgevoerd. Voor de totstandkoming van het rapport is gebruik gemaakt van relevante documenten, een enquête onder de medewerkers, werkplek-inspecties en gesprekken met medewerkers. Dit leidde tot een rapport en een uitgebreid plan van aanpak, wat ook door de Ondernemingsraad werd goedgekeurd. Er kwamen geen grote of onverwachte aanbevelingen uit de RI&E; de meeste zaken zijn goed op orde en medewerkers voelen zich doorgaans sociaal veilig.

We zijn vervolgens aan de slag gegaan met de belangrijkste speerpunten en hebben de meeste quickwins opgepakt en verholpen. Medewerkers werden hierin meegenomen via intranet en werkoverleggen.

Ondernemingsraad

Medio maart vonden er verkiezingen voor een nieuwe OR plaats. Door personeelsverloop zijn er in de tweede helft van het jaar echter ook weer vacatures ontstaan, waardoor de OR op het moment zoek is naar nieuwe leden.

6.2 Financieel tekort

In het voorjaar werden de adviesrapporten van EY over onze financiële situatie en AEF over onze huisvestingsscenario's openbaar. Bij de Voorjaarsnota 2023 besloot de gemeente Utrecht tot extra subsidie(indexatie), waarmee het tekort voor 2024 is opgelost. Tot onze opluchting betekende dit vooralsnog geen gedwongen sluitingen van bibliotheken. In het vierde kwartaal volgde een tweede eenmalige indexering, die vooral bedoeld is om een deel van de verwachte tekorten in de jaren na 2024 te dekken en waardoor voor 2023 zelfs een overschot op de begroting ontstond.

Tevens waren we in 2023 in gesprek over de beleidsnota over de bibliotheek die de gemeente opstelt en over specificering van onze governance-afspraken.

6.3 Huisvesting

Ons sorteerpunt verhuisde van Cityhub op Lage Weide naar bibliotheek Zuilen. Reden hiervoor was dat we de nieuwe werkplek, in tegenstelling tot de loods op Lage Weide, volledig conform Arbo-regelgeving konden inrichten.

We startten met de voorbereidingen voor de verbouwing van bibliotheek Vleuterweide, die in 2024 wordt uitgevoerd. Dat doen we niet alleen, maar samen met wijkbewoners. Zo denken de Biebmakers Jeugd en Jong mee over hun Bieb en hoe deze er na de verbouwing uit moet komen te zien. Bij de verbouwing gaan we groen en circulair te werk, met hergebruik van bestaande materialen en met leveranciers uit de directe omgeving.

6.4 Facilitair en inkoop

We zetten in op standaardiseren en professionaliseren. Met nieuwe contracten op het gebied van techniek en dienstverlening werd de dienstverlening beter en duidelijker. We hebben nieuw inkoopbeleid en inkoopvoorwaarden opgesteld en het inkoopproces voor de interne klant helder beschreven. Daarnaast is nieuwe software aangeschaft waarmee het contractmanagement komend jaar wordt geoptimaliseerd.

We lieten een onderzoek uitvoeren naar de effectiviteit van onze beveiliging en voerden verbeterpunten door. Conform regelgeving voerden we een nieuwe aanbesteding van ons beveiligingscontract uit. Daarnaast hebben we de BHV-organisatie verbeterd.

6.5 ICT en AVG

Op de gebieden ICT en AVG hebben we de nodige maatregelen genomen om de veiligheid te optimaliseren.

In het laatste kwartaal 2023 zijn we met externe ondersteuning aan de slag gegaan met het opstellen van het ICT-escalatieplan voor de te nemen stappen bij een grootschalige hack. Daarnaast stellen we een ICT continuïteitsplan op in geval belangrijke primaire ICT-processen uitvallen. Alternatieve werkwijzen worden op de werkvloer besproken en vastgelegd in dit plan. Deze plannen worden in het eerste kwartaal

van 2024 opgeleverd. Met een externe partij is een IRT (Incident Response Team) overeenkomst afgesloten zodat we direct geholpen worden bij een eventuele hack of ransomware-infectie.

In het laatste kwartaal is een hertest uitgevoerd op de eerdere pentest van mei dit jaar. De belangrijkste maatregelen die op basis van de eerste pentest zijn genomen werden getest.

Verschillende softwareapplicaties zijn verbeterd zodat er efficiënter en veiliger gewerkt kan worden. Daarnaast is nieuwe software aangeschaft voor optimalisatie

van processen zoals op het gebied van onderhoud, contracten, inkoop en financiële managementinformatie. Verder is het wachtwoordbeleid aangepast en zijn verbeteringen doorgevoerd in de samenwerking met de belangrijkste ICT-leveranciers. Verschillende processen zijn daarbij onder de loep genomen, zoals de in- en uitdiensttreding van medewerkers en de rechten en rollen van medewerkers binnen de verschillende applicaties.

In het laatste kwartaal van 2023 is er een AVG-specialist ingehuurd die de AVG-organisatie met bijbehorende werkprocessen en documenten heeft getoetst aan de hand van de meest recente AVG-richtlijnen. Op basis hiervan zijn verbeteringen doorgevoerd, zijn processen - zoals het melden van een datalek – geactualiseerd en worden verwerkingsovereenkomsten getoetst en waar nodig geactualiseerd.

Het afgelopen jaar hebben we het papieren archief op orde gemaakt en is er aan de hand van een scan naar het digitale archief een voorstel gemaakt om beleid en werkwijzen rondom archiveren op te stellen en te implementeren.

6.6 Duurzaamheid

We ontwikkelden een Actieplan Duurzaamheid. Het doel was tweeledig: we moeten voldoen aan huidige en toekomstige wet- en regelgeving, en we willen met het grote platform dat we zijn een voorbeeldrol vervullen. Belangrijkste stappen dit jaar waren het formeren van een groep ambassadeurs binnen de organisatie, en het uitvoeren van een nulmeting van onze CO2-voetafdruk. Enerzijds bleek hieruit, niet verrassend met 13 bibliotheken, dat we een behoorlijke CO2-voetafdruk hebben. Tegelijkertijd zijn we als bibliotheek circulair avant la lettre: al sinds 1892 zijn we een plek waar delen centraal staat. In 2023 hebben we onder meer onze wegwerpbekers vervangen door herbruikbare bekers, en het aantal vervoersbewegingen in de stad verminderd door onze samenwerking met CityHub (die sinds 2021 onze boeken elektrisch tussen onze bibliotheken vervoert) uit te breiden met de leveranciers van onze schoonmaak- en kantoorartikelen. De CO2-voetafdruk biedt aanknopingspunten om verder op verduurzamingsonderzoek te gaan, bijvoorbeeld nader onderzoek naar de verwerking van onze afvalstromen of het verder terugdringen van de impact van onze bibliotheken.

6.7 Toegankelijkheid

Ook op het gebied van toegankelijkheid zijn er het afgelopen jaar stappen gezet. Op onze website is een overzicht van de toegankelijkheid van alle panden van de bibliotheek te vinden. Ook zijn we een samenwerking aangegaan met Hidden Disabilities Sunflower en werken we nauw samen met Solgu. We hebben een aantal aanpassingen voor betere toegankelijkheid in de Neude gedaan. Een ook is het advies van Solgu voor goede toegankelijkheid in het ontwerp van de verbouwing van locatie Vleuterweide meegenomen.

In de zomer vond er een incident met de Miva-lift in de bibliotheek Neude plaats. Onze aandacht ging in het bijzonder uit naar een adequate afhandeling met betrokken partijen. Daarnaast raakte de lift buiten gebruik, bezoekers die gebruik wilden maken van een lift werden tijdelijk omgeleid via Potter en Noda. Omdat de lift sinds de bibliotheek Neude opende niet altijd naar tevredenheid functioneerde, heeft een extern expert de veiligheid en werking onderzocht en adviezen gegeven over aanpassingen aan de lift die we gaan doorvoeren.

6.8 Fondsenwerving

In 2023 hebben we ons met name gericht op projectfinanciering door te werven bij publieke en private fondsen. Daarnaast zijn we gestart met het werven van particuliere donaties via 'Vriend van de bieb' abonnementen, waarbij donateurs met een jaarlijks bedrag de bibliotheek steunen in leesbevordering voor kinderen en jongeren. Dit gaan we de komende jaren verder uitbouwen.

De fondsenwerving bij publieke en private fondsen is succesvol verlopen. Zo konden we bijvoorbeeld met mooie bijdragen van het Fonds voor Cultuurparticipatie en het VSBfonds het driejarige project Programmeren met Utrechters lanceren. Ook kregen we een donatie van Samen voor Overvecht (gemeente Utrecht) voor een pilot van de Supergeheime Schrijfschool. Dat project was zo succesvol dat we voor de komende drie jaar een nieuwe bijdrage ontvangen van Samen voor Overvecht voor de doorontwikkeling van de Schrijfschool. Tevens besloot het VSBfonds tot een investering in het Huis van Actief Burgerschap. Daarnaast hebben we met bijdragen van de gemeente, NPO-gelden en Masterplan Basisvaardigheden het aantal dBOS-locaties aanzienlijk kunnen uitbreiden. Ten slotte

hebben we dankzij extra fondsen ook ons programma rond taal- en digitale vaardigheden kunnen uitbouwen in 2023, o.a. met programma de Week van Lezen en Schrijven dankzij de gemeente en met programma rond digitaal burgerschap dankzij Stichting PICA en de KB.

Het Rijk publiceerde de “specifieke uitkering voor het realiseren van toekomstbestendige lokale bibliotheekvoorzieningen” (SPUK 23/24). In de eerste subsidietranche vielen we buiten de boot; eind 2023 is de aanvraag door de gemeente opnieuw ingediend voor de tweede tranche.

Voor de ontwikkeling van de bibliotheek Neude is destijds de Stichting Realisatie Bibliotheek Neude opgericht, met als belangrijkste doel fondsenwerving. Het plaatsen van het kunstwerk van Maarten Baas was de laatste activiteit gelieerd aan deze stichting. Per 1 november 2023 is deze ontbonden.

6.9 Productie

Als bibliotheek organiseren we veel verschillende activiteiten en evenementen, vooral ook in samenwerking met partners en Utrechters in de stad. Ons Productieteam is een toegewijd en specialistisch team dat activiteiten, evenementen en verhuur coördineert en uitvoert. Ook in 2023 leverde het team een belangrijke bijdrage aan de verhoging van onze eigen inkomsten, een efficiënte en optimale bezetting van de zalen, professioneel georganiseerde evenementen en een toegankelijke en bruisende bibliotheek voor een breed publiek. Daarnaast maakten we een professionaliseringsslag door, om evenementen van een kwalitatief hoog niveau neer te zetten en onze doelen op het gebied van verhuur te realiseren. Om onze groeiambitie op eigen inkomsten waar te kunnen maken is er in 2023 geïnvesteerd in een marketingstrategie, nieuwe website (<https://neude11.nl/>) en huisstijl voor de zaalverhuur. We positioneren de bibliotheek Neude als verhuurlocatie nu als ‘Neude11’.

A photograph of a man and a woman sitting at a table in a library or study area. The man, on the left, has grey hair and is wearing glasses and a blue button-down shirt. He is laughing and looking towards the woman. The woman, on the right, has long dark hair and is wearing a dark blue sweater. She is also laughing, with her hand near her face. They are both looking down at something on the table. In the background, there are bookshelves and other people sitting at tables. The lighting is warm and indoor.

Hoofdstuk 7

Conclusies en vooruitzichten

Zoals we in de inleiding al schreven: we kijken trots terug op 2023. Met ons werk maken we een positieve impact op Utrechters, Utrecht en onze maatschappij. We zijn voor iedereen toegankelijk en dichtbij. En we bouwden voort aan de toekomstbestendigheid van onze organisatie.

Ook in 2024 hopen we weer meer bezoekers te mogen verwelkomen, en verwachten we de grens van 100.000 leden te passeren.

Bibliotheekwerk is mensenwerk. Het vraagt wendbaarheid, focus en impactgericht werken om continu mee te blijven bewegen met de veranderende wereld om ons heen. Daarom continueren we in 2024 onze inzet op onze organisatieontwikkeling.

We kijken uit naar de aangekondigde wijziging van de Wet stelsel openbare bibliotheekvoorzieningen, met daarin een zorgplicht voor gemeenten. We hopen in 2024

meer te leren over de contouren hiervan en de daarbij horende investeringen van het Rijk.

Er is nog steeds sprake van een financieel tekort. Maar we hebben er vertrouwen in dat we samen met de gemeente Utrecht een structureel financieel gezond toekomstperspectief ontwikkelen.

Ten slotte gaan we verder vooruitkijken. In 2024 formuleren we onze toekomstvisie voor de komende 10 jaar, en presenteren ons beleidsplan 2025-2028. Van en voor alle Utrechters. Wij kijken ernaar uit!

The image shows the interior of a grand, vaulted brick hall, likely a university library or a public building. The architecture features a high, arched ceiling with a series of concentric brick ribs. A large, ornate clock is mounted on the far wall, and several circular light fixtures are suspended from the ceiling. The floor is polished and reflects the light. People are visible in the lower part of the frame, some sitting on a bench and others standing near a service counter.

Hoofdstuk 8

Financiën

Voor een gedetailleerd beeld van de cijfers in 2023 verwijzen we u naar de bijgevoegde jaarrekening. Hieronder gaan we in op de hoofdlijnen.

Staat van baten en lasten

De Bibliotheek Utrecht heeft over 2023 een positief exploitatieresultaat van € 853.799. Begroot was een exploitatieresultaat van +/- € 527.000. Dat het resultaat zoveel hoger is dan begroot heeft zowel met de baten- als de lastenkant te maken.

Baten

In november 2023 heeft de gemeente Utrecht een aanvullende, incidentele inflatiecorrectie van 3,56% van de basissubsidie toegekend. Dit betreft voor de bibliotheek een bedrag van € 550.914.

Deze aanvullende subsidie dient mede als buffer, ter dekking van de nog verwachte tekorten van de bibliotheek in de jaren na 2023.

Onderdeel daarvan is ook de eigen bijdrage van 20% in het kader van de SPUK-subsidie. Deze subsidie, aangevraagd door de gemeente en de bibliotheek bij de rijksoverheid, heeft tot doel om vanaf medio 2024 in een viertal vestigingen de openingstijden uit te breiden en in een tweetal vestigingen te starten met onbemenst open: toegankelijkheid van de bibliotheek zonder aanwezigheid van medewerkers.

Daarnaast heeft de bibliotheek in het kader van de exploitatiesubsidie te maken met een terugbetalingsverplichting naar de gemeente van de destijds bij de verzelfstandiging in 2013 ontvangen suppletiesubsidie. Deze terugbetalingen lopen nog tot en met het jaar 2031, voor een totaalbedrag van € 2.370.971, en worden jaarlijks verrekend met de exploitatiesubsidie.

Op het gebied van doelsubsidies zijn er in de loop van 2023 een aantal bedragen toegekend. De belangrijkste daarvan zijn vanuit de gemeentelijk regeling Herstel & Veerkracht. Een tweetal subsidies toegekend voor bevordering leesvaardigheid middels het concept van de Bibliotheek Op School (DBOS), voor de periode medio 2023-2025. Hiermee kunnen 15 PO scholen en 1 VMBO school starten met de Bibliotheek op School.

De gebruikersinkomsten zijn hoger dan begroot. Dat komt voornamelijk doordat de abonnementsstarieven in 2023 voor het eerst in 3 jaar zijn verhoogd.

De opbrengsten uit dienstverlening zijn op een aantal fronten hoger dan begroot. Het aantal scholen dat inmiddels deelneemt aan De Bibliotheek Op School (dBOS) is harder gegroeid dan bij de begroting was voorzien. Het team Collectie heeft in 2023 veel meer werkzaamheden voor andere bibliotheken en BISC verricht dan was voorzien. Dat heeft o.a. te maken met de landelijke aanbesteding van het bibliotheeksysteem die in voorbereiding is. De opbrengst uit zaalverhuur blijft toenemen door een combinatie van actievare werving en

toenemende naamsbekendheid enerzijds en tariefsverhoging anderzijds.

Lasten

Tegenover de hogere opbrengsten bij doelsubsidies en dienstverlening staan ook hogere kosten. Dit betreft zowel hogere personeelskosten als hogere kosten voor programmering. Onder de kop Partnerkosten uitvoering doelsubsidies staat het “aandeel” van de scholen in de doelsubsidies van Herstel & Veerkracht voor De Bibliotheek Op School.

- De bibliotheek heeft bezuinigd door het begrote budget voor Innovatie en ontwikkeling te schrappen.
- De personele kosten zijn ook hoger dan begroot omdat er, in de huidige krappe arbeidsmarkt, veel vaker personeel moest worden ingehuurd.
- De huisvestingskosten vielen beduidend gunstiger uit dan begroot. Daarvoor waren twee hoofdoorzaken.

- De huurkosten zijn minder gestegen dan voorzien. De verhuurders hebben een lagere indexering geaccepteerd dan conform de CPI-index contractueel was toegestaan, of zijn akkoord gegaan met uitsmeren van de hoge indexering over 3 jaar (Neude).
- De energiekosten zijn beduidend lager dan begroot, doordat de tariefstijgingen beperkter waren dan ingeschat, en het verbruik beduidend lager was.
- Een laatste belangrijk effect betreft de financiële baten. Eind 2022 – begin 2023 was nog sprake van negatieve rente, maar in de loop van 2023 sloeg dat om naar een positieve rente, oplopend tot 3% voor een afgesloten deposito.

Al deze factoren bij elkaar hebben ertoe geleid dat het resultaat over 2023 veel gunstiger uitpakt dan kon worden voorzien.

Balans

De belangrijkste mutaties aan de activakant van de balans betreffen de verdere daling van de vaste activa door een terughoudend investeringsbeleid in 2022, een stijging van de vorderingen, en een stijging van de liquide middelen.

Aan de passivakant betreft het, naast de stijging van het eigen vermogen, enerzijds een verdere toename van de voorzieningen, op het personele vlak en voor groot onderhoud, een verdere daling van de langlopende schulden en een stijging van de kortlopende schulden.

De voorziening langdurig zieken is flink verhoogd vanwege het toegenomen aantal langdurige verzuimtrajecten, de voorziening reorganisatie is nieuw opgevoerd ten behoeve van de afwikkeling van de reorganisatie in 2023. Het grootste bedrag betrof echter de dotatie aan de voorziening groot onderhoud. De actualisering van het Meerjaren Onderhoudsplan liet zien dat hiervoor in de toekomst een hoger bedrag nodig is. Daarmee stijgt het balanstotaal van € 10,8 miljoen naar € 12,1 miljoen.

De solvabiliteit (eigen vermogen/ totaal vermogen) bedraagt eind 2023 25,6%, een stijging t.o.v. 2022(20,8%).

De verhouding eigen vermogen - subsidie inkomsten bedraagt 18,4% en is in 2023 gestegen met 4,1%-punt.

De liquiditeitsratio (vlottende activa/ kortlopende schulden) bedraagt nu 2,17 en is daarmee gestegen (2022: 1,93). Dit komt doordat de vlottende activa, met name de liquide middelen, harder zijn gestegen dan de kortlopende schulden.

Vooruitzichten

Voor 2024 werkt de bibliotheek met een begrotingstekort van -/- € 63.000. Dit is inclusief een aanvullende incidentele subsidie van de gemeente Utrecht.

Net zoals in 2023 hoopt de Bibliotheek om met gerichte inspanningen dit tekort weg te werken, en tegelijk verder te bouwen aan een gezonde financiële organisatie.

Voor de jaren daarna is op dit moment de verwachting dat de in de meerjarenbegroting voorziene resterende tekorten kunnen worden opgelost met landelijke aanvullende rijksbijdragen voor de bibliotheken.

Dit is mede afhankelijk van de vraag of de indexering van de gemeentelijke exploitatiesubsidie enigszins gelijke tred houdt met de loonkostenstijgingen die voortvloeien uit de recent afgesloten 2-jarige CAO voor de Openbare Bibliotheken (april 2024-maart 2026).

Verslag Raad van Toezicht

In 2023 wist de Bibliotheek Utrecht vele Utrechters te bereiken, door een impactvol programma, een actuele collectie die aansluit bij ieders belevingswereld, door simpelweg de deur open te zetten, en de inzet van ambitieuze medewerkers.

Het aantal bezoekers en leden steeg ook afgelopen jaar. Daarbij is de aandacht voor het werk van bibliotheken groeiende, en voelt de organisatie en Raad van Toezicht (RvT) zich gesteund door de waardering die zowel de gemeente Utrecht als het Rijk uitdraagt.

Het was tevens weer een spannend jaar, omdat de financiële continuïteit van de bibliotheek nog altijd onder druk stond. Belangrijk onderwerp in de vergaderingen van de RvT en auditcommissie was dan ook het structurele financiële tekort. In het voorjaar werden de adviesrapporten van AEF en EY openbaar. Het college van burgemeester en wethouders

stelde vervolgens de gemeenteraad voor om in 2024 een incidentele extra subsidie te verstrekken, wat vlak voor het zomerreces werd bekrachtigd door de gemeenteraad. Hierdoor heeft de organisatie in 2024 een sluitende begroting en is het sluiten van vestigingen vooralsnog van de baan. De RvT wil van deze gelegenheid gebruik maken om nogmaals haar dank aan het stadsbestuur van Utrecht uit te spreken. Ook de ontwikkeling van de gemeentelijke visie op de bibliotheek en het herijken van governance-afspraken met de gemeente stonden hoog op de agenda. De RvT was vertegenwoordigd bij alle bestuurlijke overleggen met de wethouder Onderwijs.

Andere onderwerpen op de RvT-agenda betroffen onder meer de verbouwing van bibliotheek Vleuterweide, de voorbereiding van het sluiten van bibliotheek Waterwin, de organisatieontwikkeling, herzien/nieuw HR-beleid, digitalisering en ICT-veiligheid en de statutenwijziging. En vanzelfsprekend sprak de RvT over de jaarstukken en de kwartaalrapportages op de gebieden van financiën en personeel. Daarnaast is er aandacht voor de kwartaalrapportages van de directeur-bestuurder. De Raad van Toezicht (RvT) kwam in 2023 vijfmaal bijeen.

Eind 2023 vond de zelfevaluatie van de RvT onder leiding van een extern deskundige plaats. De verschillende rollen die de Raad van Toezicht inneemt werden besproken: rol als werkgever van de directeur- bestuurder, realisatie van de strategie, klankbord en sparringpartner. Door een adequate informatievoorziening blijft de Raad goed op de hoogte van het reilen en zeilen van de organisatie. De verschillende thema's brengen een hoge vergaderdruk met zich mee. Diversiteit en inclusie worden voor 2024 geagendeerd.

De auditcommissie vergaderde drie keer. De auditcommissie en de accountant van CROP Accountants & Adviseurs hebben de jaarstukken 2022 in de voorjaarsvergadering van de auditcommissie besproken; vervolgens zijn deze in de RvT goedgekeurd.

Er vond tweemaal een Artikel 24-overleg met de OR plaats. Mw. Femke den Boer en mw. Cathy Spierenburg hebben als remuneratiecommissie het jaargesprek met de directeur-bestuurder gevoerd, onder andere over de ambities die geformuleerd zijn in het Meerjarenbeleidsplan en het Jaarplan.

De herbenoeming van Mw. Femke den Boer werd unaniem aangenomen.

De Raad van Toezicht kijkt met optimisme naar 2024 en verder. De betekenis van de bibliotheek voor de stad is groot. De RvT heeft er vertrouwen in dat de bieb deze impact nog verder kan verstevigen. Voor elke Utrechter inspiratievol, toegankelijk en nabij.

Cathy Spierenburg,
voorzitter Raad van Toezicht

Bijlagen

Bijlage 1 – Kengetallen

Bezoekers vestigingen

	2023	2022	verschil t.o.v. 2022 - absoluut	verschil t.o.v. 2022 - percentage
Centrum				
Neude	1.218.673	798.660	420.014	52,6%
Zuid				
Hoograven	65.858	69.407	-3.548	-5,1%
Lunetten	30.209	29.218	991	3,4%
Zuidwest				
Kanaleneiland	61.114	60.595	520	0,9%
West				
Oog in Al	82.474	71.531	10.943	15,3%
Leidsche Rijn				
LRC	246.485	215.974	30.511	14,1%
Waterwin	6.389	6.308	81	1,3%
De Meern	35.165	33.631	1.534	4,6%
Vleuterweide	138.631	125.019	13.612	10,9%
Vleuten	28.345	25.994	2.352	9,0%
Noordwest				
Zuilen	67.355	59.920	7.435	12,4%
Noord				
Overvecht	128.810	108.474	20.336	18,7%
Noordoost				
Tuinwijk	48.051	46.433	1.618	3,5%
Totaal	2.157.557	1.651.160	506.397	30,7%

Uitleningen vestigingen (inclusief verlengingen)

	2023	2022	verschil t.o.v. 2022 - absoluut	verschil t.o.v. 2022 - percentage
Centrum				
Neude	753.646	735.940	17.706	2%
Zuid				
Hoograven	145.834	153.542	-7.708	-5%
Lunetten	45.346	50.498	-5.152	-10%
Zuidwest				
Kanaleneiland	51.721	56.321	-4.600	-8%
West				
Oog in Al	148.564	114.824	33.740	29%
Leidsche Rijn				
LRC	367.979	362.859	5.120	1%
Waterwin	11.500	11.275	225	2%
De Meern	69.439	72.342	-2.903	-4%
Vleuterweide	270.223	273.003	-2.780	-1%
Vleuten	40.985	41.304	-319	-1%
Noordwest				
Zuilen	109.573	130.435	-20.862	-16%
Noord				
Overvecht	108.534	153.017	-44.483	-29%
Noordoost				
Tuinwijk	123.275	114.921	8.354	7%
Totaal	2.246.619	2.270.281	-23.662	-1%

Bijlage 2 – Governance

De Stichting de Bibliotheek Utrecht werkt met het Raad van Toezichtmodel voor professionele organisaties. Deze vorm van bestuur is conform de uitgangspunten van de Code Cultural Governance. De Raad van Toezicht vervult daarbij goedkeurende, controlerende en adviserende taken en heeft bevoegdheden met betrekking tot belangrijke (strategische) keuzes en het bestuur. De directeur-bestuurder heeft de bestuursverantwoordelijkheid en stelt het beleid vast. De regels zijn vastgesteld in 2019, en worden door bestuur en Raad van Toezicht periodiek getoetst.

De stichting is gevestigd te Utrecht, Neude 11, 3512 AE en op 15 november 2012 ingeschreven bij de Kamer van Koophandel onder nummer 56471572. Het bestuursverslag en de jaarrekening worden via de website openbaar gemaakt. In de combinatie voldoet dit verslag daarmee aan de richtlijn voor jaarverslaglegging (RJ 640).

2.1 Governance Code Cultuur

De Governance Code Cultuur biedt een kader voor goed toezicht en bestuur. De code gaat uit van acht principes. Hieronder lichten we kort toe hoe we deze principes toepassen.

Principe 1: De organisatie realiseert haar maatschappelijke doelstelling door culturele waarde te creëren, over te dragen en/of te bewaren.

De Bibliotheek Utrecht voegt conform haar missie en visie met haar activiteiten maatschappelijke waarde toe. De organisatie streeft naar professioneel bestuur en toezicht en betrokkenheid van belanghebbenden. Het planning- en control instrumentarium wordt gebruikt om de realisatie van maatschappelijke doelen en culturele waarden systematisch te kunnen volgen en door middel van het bestuursverslag wordt er verantwoording afgelegd aan de Raad van Toezicht en aan de gemeente Utrecht.

Principe 2: De organisatie past de principes van de Governance Code Cultuur toe en licht toe hoe zij dat heeft gedaan (pas toe én leg uit). De organisatie volgt de aanbevelingen op en wijkt daar alleen gemotiveerd van af (pas toe óf leg uit).

De principes worden toegepast; hierop wordt toegezien door het onderwerp te agenderen en bespreken in de vergadering(en) van de Raad van Toezicht en door in te zoomen op specifieke onderdelen.

Principe 3: Bestuurders en toezichthouders zijn onafhankelijk en handelen integer. Zij zijn alert op belangenverstrengeling, vermijden ongewenste belangenverstrengeling en gaan op een transparante en zorgvuldige wijze om met tegenstrijdige belangen.

Wordt toegepast in het beleid rond nevenfuncties en -werkzaamheden, rond het inkoop- en aanbestedingsbeleid en in de beperkingen die gelden voor leden van de Raad van Toezicht.

Principe 4: Bestuurders en toezichthouders zijn zich bewust van hun eigen rol en de onderlinge verdeling van taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden en handelen daarnaar.

Wordt toegepast en is onderwerp van gesprek in de zelfevaluatie van de Raad van Toezicht en in de gesprekken van de remuneratiecommissie met de directeur-bestuurder.

Principe 5: Het bestuur is verantwoordelijk voor de algemene en dagelijkse leiding, het functioneren en de resultaten van de organisatie.

Wordt toegepast; de bestuurder verantwoordt dat in schriftelijke en mondelinge rapportages aan de Raad van Toezicht.

Principe 6: Het bestuur gaat zorgvuldig en verantwoord om met de mensen en de middelen van de organisatie.

Wordt toegepast en wordt mondeling en schriftelijk getoetst in vergaderingen van de Raad van Toezicht.

Principe 7: De raad van toezicht voert zijn toezichthoudende, adviserende en werkgeversrol op een professionele en onafhankelijke wijze uit.

Wordt toegepast en blijkt onder andere uit de deelname van de RvT aan het bestuurlijk overleg met de gemeente, de betrokkenheid bij relatie-events met andere financiers en de werkwijze van remuneratiecommissie in de begeleiding van de directeur-bestuurder.

Principe 8: De raad van toezicht is verantwoordelijk voor zijn samenstelling en waarborgt daarbij deskundigheid, diversiteit en onafhankelijkheid.

Wordt toegepast; bij werving van leden voor de Raad van Toezicht worden vacatures openbaar gemaakt en wordt gezocht naar specifieke deskundigheid. Maximale zittingstermijn en ordentelijk rooster van aftreden worden gehanteerd.

2.2 Nevenfuncties directeur-bestuurder

Als directeur-bestuurder is aangesteld mevrouw Deirdre Carasso. De directeur vervult een aantal nevenfuncties:

- Kroonlid Raad voor Cultuur;
- Ambassadeur Landgoed Oud Amelisweerd;
- Lid kunstcommissie Rabobank Nederland;
- Jurylid Over Hoop Prijs, Stichting Over Holland;
- Voorzitter Fentener van Vlissingen Fonds (per 1-9-2023).

Tevens was mevrouw Carasso bestuurder van de Stichting Realisatie de Neude, welke per 1-11-2023 is ontbonden. Dit betrof een onbezoldigde functie.

2.3 Raad van Toezicht

Rooster van aftreden

Naam	Intrede	Uittrede/herbenoeming	Op voordracht van:
Mevr. Cathy Spierenburg	15 november 2020	15 mei 2024	
Mevr. Daniëlle Arets	1 januari 2018	1 januari 2022	
Mevr. Femke den Boer	1 januari 2020	1 januari 2024	
Dhr. Gerard Bouwmeester	1 november 2021	1 november 2025	
Dhr. Timo van Eeden	1 november 2020	1 november 2024	
Dhr. Diederick Slijkerman	1 januari 2019	1 januari 2023	
Mevr. Chandra Verstappen	15 november 2020	15 mei 2025	Ondernemingsraad

Functies en nevenfuncties

Naam	Functies	Nevenfuncties
Cathy Spierenburg	<ul style="list-style-type: none"> • Founder/director My Book Buddy • Examiner scripties Hogeschool In Holland • Voorzitter Griffeljury 	<ul style="list-style-type: none"> • Lid Raad van Toezicht Omroep Max • Lid bestuur Stichting Leergeld Amersfoort
Daniëlle Arets	<ul style="list-style-type: none"> • Lector journalistiek en innovatie, hogeschool Fontys • Onderzoeker Design Academy Eindhoven 	<ul style="list-style-type: none"> • Commissie Dutch Design Awards/categorie research • Raad van Advies ACED • Jury Stimuleringsfonds Journalistiek • Jury NLPO awards • Jury Persfotografie • Secretaris Fluid future • Voorzitter Beste ID

Naam	Functies	Nevenfuncties
Femke den Boer	<ul style="list-style-type: none"> • Directeur Centrum voor Wetenschap & Cultuur Universiteit Utrecht 	<ul style="list-style-type: none"> • Lid Raad van Toezicht NPO, Nederlandse Publieke Omroep • Lid van bestuur Samenwerkende Utrechtse Musea • Voorzitter Raad van Toezicht Cibap (vakschool voor vormgeving)
Gerard Bouwmeester	<ul style="list-style-type: none"> • Directeur Bedrijfsvoering, Veiligheidsregio Haaglanden 	<ul style="list-style-type: none"> • Brandweerman, VRU • Lid redactieraad en columnist Brand & Brandweer
Timo van Eeden	<ul style="list-style-type: none"> • Partner, registeraccountant HLB Blömer accountants en adviseurs 	
Diederick Slijkerman	<ul style="list-style-type: none"> • Manager IRC en CCO (integriteit, risicomanagement, compliance privacy, sociale veiligheid en ombudsfunctie) bij ProRail 	<ul style="list-style-type: none"> • Lidmaatschap De Maatschappij der Nederlandse Letterkunde • Onderzoeker en publicist op het gebied van politieke en culturele geschiedenis (verbonden aan de Universiteit Leiden) • Spreker op (inter)nationale congressen
Chandra Verstappen	<ul style="list-style-type: none"> • Veranderaar, dagvoorzitter, toezichthouder, vertrouwenspersoon • ZZP'er en eigenaar van MetChandra 	<ul style="list-style-type: none"> • Lid Bestuur Stichting Cogesur (ondersteuning & versterking gezondheidszorg in Suriname)

Vergoeding van de leden van de Raad van Toezicht

De vacatiegelden voor de leden van RvT waren op jaarbasis € 1.161. De voorzitter ontving over 2023 een vergoeding van € 1.738. De vergoeding wordt om de twee jaar geïndexeerd.

Bijlage 3 – Ondernemingsraad

Voorzitter	Herman Scheffer Adviseur bedrijfsvoering
Secretaris	Mieke van Eijsden Programmamaker
Leden	Mohamed Bahida Roostermaker/medewerker dienstverlening
	Janoël Brand (tot 1-1-2024) Bibliotheekmedewerker
	Rozemarijn Gerritsen Specialist communicatie
	Bas Noldus Projectleider facilitair
	Ruben Wijlacker (tot 1-11-2023) Bibliotheekmedewerker

A young girl in a grey dress is cutting a yellow ribbon with scissors. A man in a suit and glasses is kneeling next to her, holding a large yellow ribbon. The background is a blurred crowd of people. The entire image has a yellow overlay.

Deel 2 **Jaarrekening 2023**

Inhoudsopgave

Deel 2 - Jaarrekening 2023	63	7. Toelichting Wet Normering Topinkomens (WNT)	100
1. Balans per 31 december 2023	65	7.1 Toelichting WNT topfunctionarissen	100
2. Staat van baten en lasten 2023	67	7.2 Toelichting WNT toezichthoudende topfunctionarissen	101
3. Kasstroomoverzicht 2023	68	8. Gebeurtenissen na balansdatum	102
4. Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling	69	9. Voorstel resultaatverdeling	103
Algemeen	69	10. Vaststelling en goedkeuring jaarrekening	104
Algemene grondslagen voor de opstelling van de jaarrekening	69	11. Controleverklaring van de onafhankelijke accountant	105
Grondslagen voor de waardering van activa en passiva	70	12. Subsidieoverzicht Gemeente Utrecht	106
Grondslagen voor resultaatbepaling	71		
Grondslagen voor de opstelling van het kasstroomoverzicht	71		
5. Toelichting op de balans per 31 december 2023	72		
Activa	72		
Passiva	76		
6. Toelichting op de staat van baten en lasten over 2023	86		
Baten	86		
Overige toelichtingen	91		

1. Balans per 31 december 2023

(na resultaatbestemming)

	31-12-2023		31-12-2022	
	€	€	€	€
Vaste activa				
<i>Materiële vaste activa</i> (1)				
Gebouwen en terreinen	419.336		450.398	
Verhuurdersbelang	1.601.747		1.649.998	
Inventaris	516.685		544.962	
Automatisering	304.563		366.919	
Activa in uitvoering	<u>10.347</u>		<u>125.800</u>	
Totaal vaste activa		2.852.677		3.138.077
Vlottende activa				
<i>Vorderingen</i>				
Debiteuren	(2) 400.866		229.569	
Belastingen	(3) 587.985		368.230	
Overige vorderingen en overlopende activa	(4) <u>979.080</u>		<u>940.742</u>	
		1.967.931		1.538.541
<i>Liquide middelen</i> (5)		<u>7.251.955</u>		<u>6.098.806</u>
Totaal vlottende activa		<u>9.219.886</u>		<u>7.637.347</u>
Totaal activa		12.072.563		10.775.424

		31-12-2023		31-12-2022	
		€	€	€	€
Eigen vermogen					
Continuïteitsreserve	(6)	1.297.000		1.120.998	
Bestemmingsfonds subsidies	(7)	<u>1.798.406</u>		<u>1.120.609</u>	
			3.095.406		2.241.607
Voorzieningen	(8)		2.125.896		1.679.450
Langlopende schulden	(9)		2.596.883		2.895.084
Kortlopende schulden					
Aflossingsverplichtingen	(10)				
langlopende schulden		298.202		382.733	
Crediteuren	(11)	408.138		977.346	
Belastingen en premies	(12)				
sociale verzekeringen		441.762		475.089	
Overige schulden en					
overlopende passiva	(13)	<u>3.106.278</u>		<u>2.124.115</u>	
			4.254.379		3.959.283
Totaal passiva			12.072.563		10.775.424

2. Staat van baten en lasten 2023

		Rekening 2023	Begroting 2023	Rekening 2022
		€	€	€
Baten				
Exploitatiesubsidie	(14)	16.847.320	16.296.000	14.967.864
Doelsubsidies	(15)	1.146.969	601.000	733.086
Gebruikersinkomsten	(16)	1.717.010	1.653.000	1.640.943
Dienstverlening	(17)	1.259.677	975.000	1.042.056
Doorbelaste inkopen voor derden	(18)	242.200	-	285.610
Totaal baten		21.213.177	19.525.000	18.669.559
Lasten				
Personeel	(19)	10.348.229	10.181.000	9.628.165
Afschrijvingen	(20)	530.758	584.000	533.243
Algemene kosten	(21)	404.318	350.000	586.760
Communicatie en marketing	(22)	299.239	278.000	287.091
Huisvesting en facilitair	(23)	5.485.908	5.671.000	5.166.569
Collectie en media	(24)	1.348.468	1.307.000	1.091.983
Automatisering	(25)	956.336	902.000	796.286
Programmering	(26)	494.143	476.000	317.772
Inkopen voor derden	(27)	242.200	-	285.610
Partnerkosten uitvoering doelsubsidies	(28)	215.393	-	-
Innovatie en ontwikkeling		-	200.000	-
Totaal lasten		20.324.992	19.949.000	18.693.478
Resultaat uit bedrijfsvoering		888.184	-424.000	-23.919
Financiële baten	(29)	59.463	-	-
Financiële lasten	(30)	-93.848	-103.000	-102.933
Resultaat voor resultaatverdeling		853.799	-527.000	-126.852
Dotatie continuïteitsreserve		176.002		-
Onttrekking bestemmingsfonds subsidies		-243.380		-541.087
Dotatie bestemmingsfonds subsidies		921.177		414.235
		853.799		-126.852

Het resultaat van 2023 is hoger dan begroot door verschillende oorzaken. Een belangrijke factor is, naast bezuinigingen en hogere eigen inkomsten, de aanvullende subsidie die de gemeente Utrecht in het najaar heeft verstrekt. Deze wordt op pagina 86 toegelicht. Een uitgebreidere toelichting vindt u in het hoofdstuk Financiën van het algemene Jaarverslag van de Bibliotheek Utrecht.

3. Kasstroomoverzicht 2023

	2023		2022	
	€	€	€	€
Kasstroom uit operationele activiteiten				
Resultaat uit bedrijfsvoering	888.184		-23.919	
Aanpassing voor:				
- afschrijvingen	522.223		554.108	
- afschrijving desinvesteringen	8.535		26.776	
- mutatie voorzieningen	446.445		987.769	
Veranderingen in vlottende middelen:				
- vorderingen	-429.390		1.091.107	
- kortlopende schulden (excl aflossingsverplichting)	<u>379.628</u>		<u>438.332</u>	
Kasstroom uit bedrijfsoperaties		1.815.625		3.074.173
Rentebaten en -lasten		<u>-34.385</u>		<u>-102.933</u>
		1.781.239		2.971.240
Kasstroom uit investeringsactiviteiten				
Investeringen in materiële vaste activa	<u>-245.357</u>		<u>-312.433</u>	
		-245.357		-312.433
Kasstroom uit financieringsactiviteiten				
Aflossing leningen	-382.733		-204.877	
Opname lening	<u>-</u>		<u>-</u>	
		-382.733		-204.877
Mutatie geldmiddelen		1.153.149		2.453.930
Liquiditeit				
		2023		2022
		€		€
Liquide middelen 31 december		7.251.955		6.098.806
Liquide middelen 1 januari		<u>6.098.806</u>		<u>3.644.876</u>
Toe- of afname liquide middelen		<u>1.153.149</u>		<u>2.453.930</u>

Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de indirecte methode.

4. Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling

Algemeen

Activiteiten

De Bibliotheek Utrecht heeft ten doel het verzorgen van kennis- en cultuuroverdracht in de meest ruime zin van het woord, waaronder in ieder geval het opzetten en uitvoeren van bibliotheekwerk, op een zodanige wijze dat er een divers en kwalitatief goed aanbod van diensten is, voor een breed publiek toegankelijk en van voldoende omvang.

Algemene grondslagen voor de opstelling van de jaarrekening

De stichting “de Bibliotheek Utrecht” is feitelijk gevestigd op Neude 11, 3512 AE te Utrecht en ook statutair gevestigd te Utrecht, bekend bij de Kamer van Koophandel onder nummer 56471572.

De jaarrekening is opgesteld volgens de richtlijn RJ 640, verslaggeving voor organisaties zonder winststreven, de Algemene Subsidieverordening gemeente Utrecht 2019 en het Verantwoordingsprotocol Subsidies Gemeente Utrecht 2021.

De jaarrekening is opgemaakt op basis van historische kostprijs. De waardering van activa en passiva geschiedt, voor zover niet anders is vermeld, tegen nominale waarde. Baten worden toegerekend aan de periode waarop ze betrekking hebben. Lasten worden verantwoord in het jaar waarin ze voorzienbaar zijn.

Vergelijking met voorgaand jaar

De gehanteerde grondslagen van waardering en van resultaatbepaling zijn ongewijzigd gebleven ten opzichte van het voorgaande jaar. De cijfers voor 2022 zijn, waar nodig, geherrubriceerd teneinde vergelijkbaarheid met 2023 mogelijk te maken.

Schattingen

Om de grondslagen en regels voor het opstellen van de jaarrekening te kunnen toepassen, is het nodig dat het bestuur van stichting de Bibliotheek Utrecht zich over verschillende zaken een oordeel vormt, en dat het bestuur schattingen maakt die essentieel kunnen zijn voor de in de jaarrekening opgenomen bedragen. Indien het voor het geven van het in artikel 2:362 lid 1 BW vereist inzicht noodzakelijk is, is de aard van deze oordelen en schattingen inclusief de bijbehorende veronderstellingen opgenomen bij de toelichting op de betreffende jaarrekeningposten.

Subsidie Gemeente Utrecht

De subsidie van de Gemeente Utrecht over het boekjaar 2023 wordt definitief vastgesteld nadat de jaarrekening is overlegd. Deze subsidie is vooruitlopend op de definitieve vaststelling geheel als bate verwerkt.

Grondslagen voor de waardering van activa en passiva

Materiële vaste activa

Gebouwen en terreinen worden gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs plus bijkomende kosten of vervaardigingsprijs onder aftrek van lineaire afschrijvingen gedurende de verwachte toekomstige gebruiksduur. Op terreinen wordt niet afgeschreven. Er wordt rekening gehouden met de bijzondere waardeverminderingen die op balansdatum worden verwacht. Voor de vaststelling of voor een materieel vast actief sprake is van een bijzondere waardevermindering wordt verwezen naar betreffende paragraaf in de toelichting op de balans.

Overige materiële vaste activa worden gewaardeerd tegen verkrijgings- of vervaardigingsprijs inclusief direct toerekenbare kosten, onder aftrek van lineaire afschrijvingen gedurende de verwachte toekomstige gebruiksduur en bijzondere waardeverminderingen. Subsidies op investeringen worden in mindering gebracht op de verkrijgings- of vervaardigingsprijs van de activa waarop de subsidies betrekking hebben. De activeringsgrens is gesteld op € 1.000

Gebouwen	Lineair	20 jaar
Huurdersbelang	Annuïteit en lineair	10 jaar
Inventaris	Lineair	5-10 jaar
Automatisering	Lineair	4-5 jaar

Vorderingen en overlopende activa

De vorderingen worden bij eerste verwerking opgenomen tegen de reële waarde en vervolgens gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs. De reële waarde en geamortiseerde waarde zijn gelijk aan de nominale waarde. Noodzakelijk geachte voorzieningen voor het risico van oninbaarheid worden in mindering gebracht. Deze voorzieningen worden bepaald op basis van individuele beoordeling van de vorderingen.

Liquide middelen

De liquide middelen zijn gewaardeerd tegen nominale waarde. Indien middelen niet ter vrije beschikking staan, dan wordt hiermee bij de waardering rekening gehouden.

Continuïteitsreserve

Uit oogpunt van verantwoordelijk bestuur, risicomanagement en continuïteit is in 2019 beleid opgesteld om op basis van een risico-

inventarisatie en berekening van de financiële impact een continuïteitsreserve te vormen. Het besluit daartoe is genomen in 2019 waarna deze reserve is gevormd vanuit de algemene reserve en vanuit de resultaatbestemming tot aan het berekende streefbedrag.

Voorzieningen

Voorzieningen worden gevormd voor in rechte afdwingbare of feitelijke verplichtingen die op de balansdatum bestaan, waarbij het waarschijnlijk is dat een uitstroom van middelen noodzakelijk is en waarvan de omvang op betrouwbare wijze is te schatten. De voorziening voor jubileumuitkeringen wordt gewaardeerd tegen de reële waarde van de voorziening, rekening houdend met een disconteringsvoet van 3%. De overige voorzieningen (incl. onderhoudsvoorziening) worden gewaardeerd tegen de beste schatting van de bedragen die noodzakelijk zijn om de verplichtingen per balansdatum af te wikkelen.

Deze voorzieningen worden gewaardeerd tegen de nominale waarde van de uitgaven die naar verwachting noodzakelijk zijn om de verplichtingen af te wikkelen, tenzij anders vermeld.

Voor uitgaven voor groot onderhoud van gebouwen wordt een voorziening gevormd om deze lasten gelijkmatig te verdelen over een aantal boekjaren. De toevoegingen aan de voorziening worden bepaald op basis van het geschatte bedrag van het groot onderhoud volgens het meerjarenonderhoudsplan en de periode die telkens tussen de werkzaamheden voor groot onderhoud verloopt. De voorziening voor groot onderhoud is opgenomen tegen contante waarde.

Langlopende en kortlopende schulden

Opgenomen leningen worden bij eerste verwerking gewaardeerd tegen de reële waarde en vervolgens gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs. Kortlopende schulden worden bij de eerste verwerking gewaardeerd tegen reële waarde. Kortlopende schulden worden na eerste verwerking gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs, zijnde het ontvangen bedrag rekening houdend

met agio of disagio en onder aftrek van transactiekosten. Dit is meestal de nominale waarde.

Grondslagen voor resultaatbepaling

Exploitatiesubsidies

Exploitatiesubsidies worden ten gunste van de staat van baten en lasten gebracht in het jaar ten laste waarvan de gesubsidieerde kosten komen/waarvan de opbrengsten zijn gedeerd/waarvan het exploitatietekort zich heeft voorgedaan. De baten worden verantwoord als het waarschijnlijk is dat deze worden ontvangen.

Contributies en overige baten

De contributies en overige baten worden toegerekend aan het jaar waar ze betrekking op hebben.

Financiële baten en lasten

De financiële baten en lasten betreffen de op de verslagperiode betrekking hebbende renteopbrengsten en rentelasten van uitgegeven en ontvangen leningen.

Grondslagen voor de opstelling van het kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de indirecte methode. Het is afgeleid van de staat van baten en lasten en de mutaties in de begin- en eindbalans.

5. Toelichting op de balans per 31 december 2023

Activa

Vaste activa

Materiële vaste activa (1)

Het verloop van de materiële vaste activa is als volgt:

	Gebouwen en terreinen €	Huurdersbelang €	Inventaris €	Automatisering €	Activa in uitvoering €	Totaal €
Aanschaffingswaarde	672.768	3.066.984	5.787.996	4.067.279	125.800	13.720.827
Cumulatieve afschrijvingen en waardeverminderingen	-222.370	-1.416.986	-5.243.033	-3.700.360	0	-10.582.749
Boekwaarde per 1 januari	450.398	1.649.998	544.962	366.919	125.800	3.138.078
Mutatie		125.800			-125.800	0
Investeringen	-	55.460	83.531	96.019	10.347	245.357
Desinvesteringen	-	-	-6.251	-12.459		-18.710
Afschrijving desinvesteringen	-	-	2.700	7.475		10.175
Afschrijvingen	-31.062	-229.511	-108.258	-153.392		-522.223
	-31.062	-48.251	-28.278	-62.357	-115.453	-285.401
Aanschafwaarde per 31 december	672.768	3.248.244	5.865.276	4.150.839	10.347	13.947.474
Cumulatieve afschrijving	-253.432	-1.646.497	-5.348.591	-3.846.277	-	-11.094.797
Boekwaarde per 31 december	419.336	1.601.747	516.685	304.563	10.347	2.852.677

De panden in eigendom hadden een waardering volgens van de Wet Onroerende Zaken (WOZ) van € 590.000 voor Tuinwijk (Ingen Houszstraat 8) en € 849.000 voor Zuilen (Zwanenvechtlaan 4) per 1 januari 2023.

Beide panden zijn verzekerd voor een waarde van € 3.972.000. De verzekerde waarde van bedrijfsuitrustingen (o.a. de collectie), huurdersbelang en goederen is € 20.951.000.

Viottende activa

Vorderingen

Debiteuren (2)

	31-12-2023	31-12-2022
	€	€
Debiteuren	400.866	229.569
Voorziening voor oninbaarheid	-	-
Totaal debiteuren	400.866	229.569

De debiteuren bestaan voornamelijk uit vorderingen op BISC, scholen en huurders.

Belastingen (3)

	31-12-2023	31-12-2022
	€	€
Omzetbelasting	<u>587.985</u>	<u>368.230</u>
Totaal belastingen	587.985	368.230

Overige vorderingen en overlopende activa (4)

	31-12-2023	31-12-2022
	€	€
Vooruitbetaalde huur	434.432	449.802
Overige vooruitbetaalde kosten	356.220	115.548
Nog te ontvangen bedragen	128.038	373.592
Nog te ontvangen rente	58.589	-
Borgsommen	1.800	1.800
Overige overlopende activa	<u>-</u>	<u>-</u>
Totaal overlopende activa	979.080	940.742

De nog te ontvangen bedragen betreffen voornamelijk de nog te ontvangen boetegelden die ontstaan zijn in 2023 of eerder en de nog te ontvangen teruggaaf energiebelasting 2023.

Liquide middelen (5)

	31-12-2023 €	31-12-2022 €
Rabobank	2.751.081	6.098.806
Handelsbanken	<u>4.500.874</u>	<u>-</u>
Totaal liquide middelen	7.251.955	6.098.806

De liquide middelen staan ter vrije beschikking van de bibliotheek. Voor een bedrag ter grootte van € 367.070 is een bankgarantie gesteld ten gunste van de verhuurder van het pand aan de Neude.

Bij Handelsbanken is een spaarrekening geopend, alsmede een depositorekening. Op de depositorekening is een bedrag van € 4.000.000 gestald voor 1 jaar vast, tegen een rente van 3%.

Passiva

Eigen vermogen

	31-12-2023	31-12-2022
	€	€
Continuïteitsreserve	1.297.000	1.120.998
Bestemmingsfonds subsidies	<u>1.798.406</u>	<u>1.120.609</u>
Totaal eigen vermogen	3.095.406	2.241.607

Continuïteitsreserve (6)

	31-12-2023	31-12-2022
	€	€
Stand per 1 januari	1.120.998	1.120.998
Uit resultaatbestemming	<u>176.002</u>	<u>-</u>
Saldo continuïteitsreserve per 31 december	1.297.000	1.120.998

De continuïteitsreserve is een bestemmingsreserve die in 2019 is gevormd vanuit de vrije algemene reserve. Aan deze continuïteitsreserve ligt een risicoanalyse ten grondslag waarin is berekend dat de

Bibliotheek Utrecht een buffer nodig heeft voor financiële tegenvallers in geval van calamiteiten van circa € 2 miljoen. Het betreft korte termijn risico's, waarvan de gevolgen circa twee jaar moeten kunnen worden opgevangen. Deze reserve is derhalve niet vrij besteedbaar.

Bestemmingsfonds subsidies (7)

	31-12-2023	31-12-2022
	€	€
Stand per 1 januari	1.120.609	1.247.461
Uit resultaatbestemming	<u>677.797</u>	<u>-126.852</u>
Saldo bestemmingsfonds per 31 december	1.798.406	1.120.609

Het bestemmingsfonds is bedoeld voor innovatieve projecten van de Bibliotheek Utrecht, de organisatieontwikkeling en eventuele tegenvallers binnen de Bibliotheek Utrecht.

Het percentage van het resultaat dat aan het bestemmingsfonds subsidies zal worden toegevoegd, wordt conform de voorschriften van de Gemeente Utrecht berekend door de exploitatiesubsidie te delen op de totale inkomsten (exclusief doel- en investeringssubsidies).

Vorzieningen (8)

	01-01-2023	Dotatie	Onttrekking/ vrijval	31-12-2023
	€	€	€	€
Langdurig zieken	(a) 338.136	308.014	213.179	432.971
Jubilea	(b) 58.878	2.497	8.296	53.079
Groot onderhoud	(c) 1.124.319	708.984	236.273	1.597.030
Reorganisatie	(d) 158.117	-	144.488	13.629
Sluiting vestigingen	(d) -	29.186	-	29.186
Saldo voorzieningen per 31 december	1.679.451	1.048.681	602.236	2.125.896

a. **Langdurig zieken:** deze voorziening is gevormd voor het opvangen van de te betalen loonkosten van langdurig zieken alsmede de externe kosten van arbeidsdeskundige onderzoeken en andere kosten die met het langdurig verzuim samenhangen;

b. **Jubilea:** deze voorziening is gevormd voor de uit te betalen jubileumuitkeringen. De in 2023 betaalde jubileumvergoedingen zijn onttrokken aan de voorziening. De voorziening wordt ieder jaar bepaald op basis van het personeelsbestand en de kans dat het jubileum gehaald wordt;

c. **Groot onderhoud:** deze voorziening is gevormd voor het periodiek uitvoeren van groot onderhoud aan de vestigingen. In 2023 is conform de begroting gedoteerd aan deze voorziening, behalve voor de vestiging Waterwin die begin 2024 is gesloten. Deze dotatie betreft de gemiddelde jaarlijkse kosten van groot onderhoud van alle vestigingen tezamen;

d. **Reorganisatie:** deze voorziening is in 2022 gevormd voor kosten in verband met de reorganisatie die begin 2023 is doorgevoerd.

e. **Sluiting vestigingen:** deze voorziening is gevormd voor de kosten van de sluiting van de vestiging Waterwin per 1 maart 2024. De scholen die nog gebruik maakten van deze (jeugd)vestiging zullen starten met de Bibliotheek op School. De huurlasten lopen door tot en met september 2024. Daarnaast zijn er verhuiskosten.

Langlopende schulden (9)

	Lening Gemeente Utrecht €	Lening Nederlandse Waterschaps- bank (NWB) €	Lening Gemeente Utrecht LRC	Borgsommen	Totaal €
Stand per 1 januari	1.335.000	1.400.000	505.318	37.500	3.277.818
Opname					
Aflossing	-133.500	-175.000	-74.233	-	-382.733
Vrijval					-
Stand per 31 december	1.201.500	1.225.000	431.085	37.500	2.895.085
Aflossingsverplichting komend boekjaar (12)	-133.500	-87.500	-77.202	-	-298.202
Langlopend deel per 31 december	1.068.000	1.137.500	353.883	37.500	2.596.883

Lening gemeente Utrecht: de lening is ingegaan op 1 januari 2013 en heeft een looptijd van 20 jaar. Jaarlijks wordt 1/20e deel, zijnde € 133.500, afgelost op deze lening. Het langlopende deel (langer dan 5 jaar) betreft € 534.000. Het rentepercentage is 4%.

Lening Nederlandse Waterschapsbank (NWB Bank): de lening ad € 1.750.000 is ingegaan op 2 januari 2018 en heeft een looptijd van 20 jaar. Jaarlijks wordt 1/20e deel, zijnde € 87.500, afgelost op deze lening. Het langlopende deel (langer dan 5 jaar) betreft € 787.500. Het rentepercentage is 1,535%. De Gemeente

Utrecht heeft voor deze lening een borgstelling afgegeven.

De aflossing voor 2022 is pas in januari 2023 betaald, waardoor de totale aflossing in het boekjaar voor deze lening eenmalig hoger is, namelijk € 175.000 i.p.v. de normale € 87.500. Het langlopende deel (langer dan 5 jaar) bedraagt € 787.500.

Lening gemeente Utrecht LRC: betreft een annuïtaire lening van 4% met een looptijd van 10 jaar, die door de gemeente Utrecht is verstrekt op 28 februari 2019 voor het

inrichten van de nieuwe vestiging Leidsche Rijn Centrum. De lening heeft als ingangsdatum 1 februari 2019. De annuïteit bedraagt € 94.533 per jaar, de aflossingsverplichting voor 2024 bedraagt € 77.202 en het langlopende deel (langer dan 5 jaar) van de lening is nihil.

Borgsommen

Het bedrag onder de post borgsommen, betreft de door Vineyard Neude BV en Buurten in de Bieb BV betaalde borgsommen voor huur van horecaruimte in de vestigingen Neude en Leidsche Rijn Centrum.

Kortlopende schulden

Aflossingsverplichtingen langlopende schulden (10)

	31-12-2023	31-12-2022
	€	€
Aflossingsverplichtingen langlopende schulden	<u>298.202</u>	<u>204.877</u>
Totaal aflossingsverplichtingen	298.202	204.877

Crediteuren (11)

	31-12-2023	31-12-2022
	€	€
Crediteuren	<u>408.138</u>	<u>977.346</u>
Totaal crediteuren	408.138	977.346

Het crediteurensaldo is voornamelijk gedaald omdat de huurfacturen over januari 2023 en het eerste kwartaal 2023 al zijn betaald. In 2022 werden deze pas in het nieuwe jaar betaald.

Belastingen en premies sociale verzekeringen (12)

	31-12-2023	31-12-2022
	€	€
Loonheffing	321.314	252.850
Pensioenen	<u>120.448</u>	<u>222.239</u>
Totaal belastingen en premies sociale verzekeringen	441.762	475.089

Ultimo 2022 stonden de pensioenpremies van november en december 2022 nog open.

Overige schulden en overlopende passiva (13)

	31-12-2023	31-12-2022
	€	€
Nog te besteden subsidies	626.214	462.397
Nog te ontvangen facturen	733.490	323.174
Vooruitontvangen contributies	725.715	654.323
Reservering vakantiegeld	242.441	277.391
Reservering vakantiedagen	320.978	277.078
Tegoeden op passen leden	93.768	66.556
Vooruitontvangen bedragen	333.205	8.691
Te betalen lonen	5.565	10.730
Accountantskosten	24.900	17.750
Te betalen rente leningen	<u>-</u>	<u>26.025</u>
Totaal overige schulden en overlopende passiva	3.106.278	2.124.115

Nog te besteden subsidies specificatie

	31-12-2023
	€
Herstel & Veerkracht - Lezen voor gelijke kansen (DBOS PO 2023-2025)	80.236
Herstel & Veerkracht - Lezen voor gelijke kansen (DBOS VMBO 2023-2025)	30.459
Gemeente Utrecht - Aanpassing wijkvestiging	125.000
Masterplan Basisvaardigheden - Impulsregeling Bibliotheken	138.000
Fonds Cultuurparticipatie - Programmeren met Utrechters	90.000
VSBfonds - Programmeren met Utrechters	110.280
SDG's in bibliotheken - Stichting PICA	29.841
Programma Tech & Wij - Stichting PICA	5.448
Keti Koti Utrecht - Mondriaans Fonds	16.950
Totaal nog te besteden subsidies	626.214

Toelichting op de belangrijkste subsidies

Herstel en Veerkracht

Dit betreft een subsidie van de gemeente Utrecht in het kader van de regeling Herstel & Veerkracht. Met de subsidie wordt de Bibliotheek op School op 15 scholen met een achterstandsscore in het primair onderwijs en een school in het VMBO mogelijk gemaakt voor de periode 2023-2025.

Aanpassing wijkvestiging

Dit betreft een subsidie van de gemeente Utrecht voor aanpassing van wijkvestigingen.

Masterplan Basisvaardigheden – Impulsregeling Bibliotheken

Dit betreft een subsidie van de Stichting Lezen in het kader van het Masterplan basisvaardigheden, waarmee de opstart van de Bibliotheek op School (DBOS) in het onderwijs ondersteund kan worden. Deze subsidie gaat grotendeels naar aanschaf van collecties en bibliotheekmeubilair door de

scholen zelf, de bibliotheek fungeert als een doorgeefluik. Alleen scholen die een contract voor DBOS hebben afgesloten komen in aanmerking.

Programmeren met Utrechters

Dit betreft subsidies van VSBfonds en Fonds voor Cultuurparticipatie voor het meerjarige project Programmeren met Utrechters.

Ouderen in de wijk

In 2023 is de goedkeuring ontvangen van de Accountantsdienst Rijk (ADR) voor het laatste projectjaar van het project Ouderen in de wijk 2015-2023. Daarmee kon het project in 2023 finaal afgewikkeld worden. In 2022 stond dit project nog voor een bedrag van € 192.568 op de balans. De Bibliotheek Utrecht was penvoerder en aanvrager van dit project namens de G4.

Nog te ontvangen facturen

De Bibliotheek Utrecht heeft van de vestigingen Neude en Leidsche Rijn Centrum nog geen gebruikersaanslagen OZB voor de jaren 2022 en 2023. Hiervoor is een bedrag van € 200.000 gereserveerd, op basis van de aanslag 2024.

Vooruit ontvangen contributies

De vooruit ontvangen contributies betreffen de per balansdatum door leden betaalde contributies die betrekking hebben op 2024. De stijging wordt veroorzaakt door de tariefsverhoging van de abonnementen per 1 januari 2023.

Reservering vakantiedagen

De stijging wordt veroorzaakt doordat saldi aan niet gecompenseerde meeruren nu ook zijn opgenomen in de reservering.

Vooruitontvangen bedragen

De vooruit ontvangen bedragen betreffen ontvangsten in 2023 van scholen voor het lenen van collectie, uitvoeren van programma's en de Bibliotheek op School in 2024.

Niet uit de balans blijvende verplichtingen

Bankgarantie

Ten behoeve van de huur van de vestiging Neude (Neude 11 te Utrecht) is een bankgarantie groot € 367.070 afgegeven aan de verhuurder.

Huisvesting

In het overzicht hieronder is aangegeven welke vestigingen worden gehuurd, wat de jaarlijkse huurprijs is (inclusief servicekosten) en wat de resterende looptijd van de huur is.

Schoonmaak

De Bibliotheek Utrecht heeft voor schoonmaak en glasbewassing van alle vestigingen een contract gesloten met Asito BV. De overeenkomst is ingegaan op 1 oktober 2022 en heeft een looptijd van 3 jaar. Daarna kan de overeenkomst drie keer voor de duur van twee jaar onder gelijklopende voorwaarden worden verlengd. De jaarlijkse verplichting bedraagt € 470.000.

Bedrijfswagens

De Bibliotheek Utrecht is enkele operationale leaseverplichtingen aangegaan. De leaseverplichting voor 2024 bedraagt: € 14.189. De leaseverplichting langer dan één jaar bedraagt: € 8.277. Deze leaseverplichtingen lopen uiterlijk in augustus 2025 af.

Automatisering

Voor het technisch en functioneel beheer van de lokale ICT-voorzieningen heeft de Bibliotheek Utrecht een overeenkomst gesloten met BISC voor onbepaalde tijd, welke per

Vestiging	Straat	Verhuurder	Jaarlijkse huur	Looptijd	<1 jaar	1-5 jaar	>5 jaar
Neude	Neude	OD Investments BV	€ 1.414.561	21-11-2039	€ 1.414.561	€ 5.658.246	€ 15.406.932
Leidsche Rijn Centrum	Brusselplein	Gemeente Utrecht	€ 408.644	1-2-2029	€ 408.644	€ 1.634.577	€ 34.054
Overvecht	Gloriantdreef	Gemeente Utrecht	€ 258.631	Onbepaald	€ 64.658		
Hoograven	Smaragdplein	Lidl Nederland GMBH	€ 198.720	31-8-2028	€ 198.720	€ 794.880	
Lunetten	Hondsrug	Gemeente Utrecht	€ 110.628	Onbepaald	€ 27.657		
Kanaleneiland	Al-Masoedilaan	Gemeente Utrecht	€ 192.119	3-9-2025	€ 192.119	€ 128.079	
Vleuten	Dorpsplein	Gemeente Utrecht	€ 42.886	Onbepaald	€ 42.886		
De Meern	Oranjelaan	Gemeente Utrecht	€ 68.068	Onbepaald	€ 17.017		
Waterwin	Musicallaan	Gemeente Utrecht	€ 38.890	1-10-2024	€ 32.408		
Vleuterweide	Burchtpoort	Gemeente Utrecht	€ 262.294	31-12-2048	€ 262.294	€ 1.049.175	€ 5.245.876
Oog in Al	E. Meijsterlaan	Gemeente Utrecht	€ 94.192	14-7-2025	€ 94.192	€ 51.021	
			€ 3.089.633		€ 2.755.156	€ 9.315.978	€ 20.686.861

jaar opzegbaar is. De jaarlijkse verplichting bedraagt ca. € 335.000 en wordt jaarlijks geïndexeerd.

Voor het onderhoud van de selfservice apparatuur heeft de Bibliotheek Utrecht een service overeenkomst gesloten met Eastbridge. De overeenkomst loopt tot en met 31 december 2022 met stilzwijgende verlenging van 2 jaar. De jaarlijkse verplichting bedraagt € 13.000.

Collectie en media

Per balansdatum bedraagt de waarde van de in bestelling zijnde collectie en media voor de Bibliotheek Utrecht € 167.000.

Uitbesteding financiële en personele systemen

Het gebruik van de financiële- en personele systemen wordt afgenomen bij MATT Library BV. De jaarlijkse verplichting hiervoor loopt tot december 2023 met stilzwijgende verlenging van steeds 1 jaar en bedraagt € 72.000 op jaarbasis.

Huur kopieerapparaten

Voor de kopieerapparaten heeft de Bibliotheek Utrecht een huurovereenkomst met BNP Paribas Leasing Solutions N.V. gesloten. Deze overeenkomst is aangegaan voor 3 jaar en eindigt in maart 2027. De jaarlijkse verplichting voor de huur van de kopieerapparaten bedraagt € 23.000.

6. Toelichting op de staat van baten en lasten over 2023

Baten

Subsidies (14-15)

	Rekening 2023 €	Begroting 2023 €	Rekening 2022 €
Exploitatiesubsidie Gemeente Utrecht (14)	16.847.320	16.296.000	14.967.864
Doelsubsidies (15)	<u>1.146.969</u>	<u>601.000</u>	<u>733.086</u>
Totaal subsidies	17.994.289	16.897.000	15.700.950

<i>Exploitatiesubsidie Gemeente Utrecht</i>	Rekening 2023 €	Begroting 2023 €	Rekening 2022 €
Exploitatiesubsidie structureel	15.296.406	15.296.000	14.817.864
Exploitatiesubsidie incidenteel	<u>1.550.914</u>	<u>1.000.000</u>	<u>150.000</u>
Totaal exploitatiesubsidie	16.847.320	16.296.000	14.967.864

Exploitatiesubsidie (14)

De exploitatiesubsidie betreft de jaarlijkse basissubsidie van de Gemeente Utrecht. Bij aanvang van het jaar 2023 is een basissubsidie toegekend van € 16.296.406. Dit is inclusief een incidentele subsidie van € 1.000.000 ter dekking van het begrote tekort van de bibliotheek.

In november 2023 heeft de gemeente Utrecht een aanvullende, incidentele inflatiecorrectie van 3,56% van de basissubsidie toegekend. Dit betreft voor de bibliotheek een bedrag van € 550.914. In het kader van het beoogde structurele tekort vanaf 2025 e.v., mede veroorzaakt door prijsstijgingen, heeft de gemeente Utrecht deze incidentele inflatiecorrectie toegekend.

Deze aanvullende subsidie dient dus als buffer, ter dekking van de nog verwachte tekorten van de bibliotheek in de jaren na 2023. Onderdeel daarvan is ook de eigen bijdrage van 20% in het kader van de SPUK-subsidie. Deze subsidie, aangevraagd door de gemeente en de bibliotheek bij de rijksoverheid, heeft

tot doel om vanaf medio 2024 in een viertal vestigingen de openingstijden uit te breiden en in een tweetal vestigingen te starten met Open+, toegankelijkheid van de bibliotheek zonder aanwezigheid van medewerkers. De eigen bijdrage die hiervoor van de bibliotheek gevraagd wordt in 2024-2025 bedraagt € 219.000.

Daarnaast heeft de bibliotheek in het kader van de exploitatiesubsidie te maken met een terugbetalingsverplichting naar de gemeente van de destijds bij de verzelfstandiging in

2013 ontvangen suppletiesubsidie. Deze terugbetalingen lopen nog tot en met het jaar 2031, voor een totaalbedrag van € 2.370.971, en worden jaarlijks verrekend met de exploitatiesubsidie.

Doelsubsidies (15)

Voor 2023 was in totaal € 601.000 begroot voor externe doelsubsidies. De realisatie lag boven begroting.

De subsidies voor DigiTaalhuis, VVE en Boekstart betreffen structurele subsidies van

de gemeente Utrecht. De subsidie voor het Informatiepunt Digitale Overheid is vanaf 2023 overgeheveld van de Koninklijke Bibliotheek (KB) naar de gemeenten. Inclusief het eenmalige overbruggingskrediet van de KB was daarmee zo'n € 88.000 meer beschikbaar dan begroot.

Het meerjarige project Ouderen in de Wijk is, na de uiteindelijke goedkeuring door de Accountantsdienst Rijk (ADR), in 2023 formeel afgerond.

Op het gebied van onderwijs zijn vanuit de gemeentelijk regeling Herstel & Veerkracht een tweetal subsidies toegekend voor bevordering leesvaardigheid middels het concept van de Bibliotheek Op School (DBOS), voor de periode medio 2023-2025. Hiermee kunnen 15 PO scholen en 1 VMBO school starten met de Bibliotheek op School. In het verlengde daarvan zijn vanuit het landelijke Masterplan Basisvaardigheden (Impulsregeling Bibliotheken) subsidies voor de scholen beschikbaar om de start met DBOS mogelijk te maken. Het leeuwendeel van de kosten wordt na 2023 gemaakt.

<i>Doelsubsidies</i>	Rekening 2023	Begroting 2023	Rekening 2022
	€	€	€
Informatiepunt Digitale Overheid (Gemeente Utrecht)	330.000	295.000	-
DigiTaalhuis (Gemeente Utrecht)	154.201	154.000	148.986
VVE (Gemeente Utrecht)	103.043	106.000	102.750
Informatiepunt Digitale Overheid overbruggingskrediet (KB)	52.941	-	292.941
Ouderen in de wijk (EFMB)	58.246	-	40.583
Digitaalweek	35.000	-	35.000
Boekstart (Gemeente Utrecht)	26.587	27.000	25.686
Geheime Schrijfschool	25.000	-	-
Lokaal plan Digitaal burgerschap	16.552	-	-
Programmeren met Utrechters	14.720	-	-
Masterplan Basisvaardigheden Impulsregeling Bibliotheken	15.000	-	-
Belastingdienst (KB)	7.359	-	6.952
Herstel & Veerkracht DBOS PO (Gemeente Utrecht)	269.764	-	-
Herstel & Veerkracht DBOS VO (Gemeente Utrecht)	38.556	-	-
Overige doelsubsidies		19.000	80.187
Totaal doelsubsidies	1.146.969	601.000	733.086

Gebruikersinkomsten (16)

	Rekening 2023	Begroting 2023	Rekening 2022
	€	€	€
Abonnementen en reserveringen	1.359.595	1.306.000	1.254.255
Boetegelden	249.172	270.000	284.103
Groepsabonnementen scholen	9.569	20.000	39.890
Sponsoring en donaties	10.553	12.000	-
Overige gebruikersinkomsten	<u>88.122</u>	<u>45.000</u>	<u>31.724</u>
Totaal gebruikersinkomsten	1.717.010	1.653.000	1.609.972

De contributieopbrengsten waren hoger dan begroot. Dat komt voornamelijk doordat de abonnementstarieven in 2023 voor het eerst in 3 jaar zijn verhoogd. Daarnaast is er een lichte groei in het aantal betalende leden. Ook zijn in het verleden afgesloten promotieabonnementen (zomeractie) omgezet naar reguliere (duurdere) jaarabonnementen. De overige gebruikersinkomsten bestaan voornamelijk uit vergoedingen voor het verzorgen van interbibliotheccair leenverkeer.

Dienstverlening (17)

	Rekening 2023	Begroting 2023	Rekening 2022
	€	€	€
Dienstverlening aan scholen	230.907	177.000	123.516
Dienstverlening collectie	271.041	186.000	235.367
Verhuur aan derden	211.646	225.000	224.864
Zaalverhuur	309.657	211.000	243.363
Programmering	43.549	44.000	56.822
Kopiëren en printen	50.420	39.000	42.547
Overige dienstverlening	<u>142.456</u>	<u>93.000</u>	<u>115.577</u>
Totaal dienstverlening	1.259.677	975.000	1.042.056

De dienstverlening aan scholen is hoger dan begroot doordat het aantal scholen dat zelfstandig is gestart met de Bibliotheek op School (DBOS) veel sterker is gegroeid dan was voorzien.

De dienstverlening collectie is gestegen doordat het team Collectie ondersteuning biedt aan het Bibliotheken Informatie en Service Centrum (BISC) bij de voorbereiding van de landelijke aanbesteding m.b.t. een nieuw bibliotheekstelsel. Dat loopt nog door in 2024, en is naast de reguliere werkzaamheden die voor BISC en de in Utrecht aangesloten

bibliotheken uitvoert, alsmede werkzaamheden voor een aantal bibliotheken in andere provincies.

De opbrengst uit zaalverhuur blijft toenemen door een combinatie van actievere werving en toenemende naamsbekendheid enerzijds en tariefsverhoging anderzijds. Daar staan ook stijgende kosten door uitbreiding van het team tegenover.

Programmering betreft de baten van de ticketverkoop voor programma's. De baten uit overige dienstverlening betreffen onder andere de loonkosten voor ondersteuning van het Amadeus College en de uitvoering van diverse projecten.

Doorbelaste inkopen voor derden (18)

	Rekening 2023	Begroting 2023	Rekening 2022
	€	€	€
Doorbelaste boekeninkoop Bibliotheek op School	-	-	149.637
Doorbelaste inkopen bij zaalverhuur	242.200	-	135.973
Totaal doorbelaste inkopen voor derden	242.200	-	285.610

Voor de Bibliotheek op School werden tot en met 2022 de boeken ingekocht en vervolgens verkocht zonder marge als onderdeel van de dienstverlening aan de Bibliotheek op school. Vanaf 2023 kopen de scholen de boeken zelf rechtstreeks in.

Voor de zaalverhuur activiteiten zijn horeca activiteiten van derden doorbelast zonder winstmarge

Deze omzet is niet begroot omdat er geen marge op wordt behaald. Derhalve zijn de inkoopkosten hiervoor ook niet begroot.

Lasten

Personeel (19)

	Rekening 2023 €	Begroting 2023 €	Rekening 2022 €
Salaris	5.942.331	6.812.000	5.966.322
Sociale lasten	1.212.206	1.150.000	1.225.895
Pensioenlasten	844.043	958.000	913.248
Directe loonkosten eigen personeel	7.998.580	8.920.000	8.105.465
Reis- en onkosten, arbokosten	103.364	93.000	68.041
Werving en selectie	74.443	20.000	22.856
Studie en deskundigheidsbevordering	198.459	175.000	35.581
Overige lasten personeel	151.774	141.000	187.011
Overige kosten eigen personeel	528.039	429.000	313.489
Uitzendkrachten en ingehuurd personeel	1.722.677	802.000	1.186.146
Advies derden	98.934	30.000	23.065
Kosten personeel niet in loondienst	1.821.610	832.000	1.209.211
Totaal personeel	10.348.229	10.181.000	9.628.165

Directe loonkosten eigen personeel

Ten opzichte van de begroting zijn de directe loonkosten van eigen personeel lager. Een aantal functies kon begin 2023 nog niet ingevuld worden door de reorganisatie die per 1 februari 2023 in ging. Vervolgens kostte het tijd om de vacatures daadwerkelijk ingevuld te krijgen, en had de bibliotheek te maken met een ten opzichte van de Coronatijd toegenomen uitstroom.

De nieuwe CAO per 1 april 2023 betekende een salarisverhoging van een kleine 6%, inclusief verhoging van de eindejaarsuitkering. Omdat de verhoging deels uit een percentage en deels uit een uniform bedrag bestond, wisselt het percentage stijging per schaal. Het gemiddelde aantal fte's is gedaald (2023: 120,6 fte; 2022: 129,95 fte).

Werving en selectie

In de huidige arbeidsmarkt is het zeer lastig om vacatures, met name op het gebied van bedrijfsvoering, op eigen kracht ingevuld te krijgen. Daardoor moest er meer gebruik gemaakt worden van intermediairs.

Studie en deskundigheidsbevordering

In het verlengde van de reorganisatie eind 2022-begin 2023 is er een inhaalslag gemaakt op het gebied van opleiding, zowel op individueel niveau (BHV, weerbaarheid, leesmediaconsulent, coaching) als op organisatieniveau.

Overige kosten eigen personeel

Deze kosten bestaan grotendeels uit kantinekosten, personeelsactiviteiten en Kerstgeschenken.

Kosten personeel niet in loondienst

De kosten van uitzendkrachten en ingehuurd personeel zijn hoger dan begroot. Ook in 2023 is er meer personeel ingehuurd doordat de reorganisatie in eerste instantie een pas op de plaats met zich meebracht, en vervolgens een deel van de vaste functies moeilijk in te vullen was door de krapte op de arbeidsmarkt. Daarnaast zijn er meer flexwerkers ingehuurd vanwege vervanging van zieke werknemers.

Advies derden personeelszaken

Deze kosten bestaan uit advies in het kader van reorganisatie, modernisering van het arbeidsreglement, werkplekonderzoek, begeleiding in het kader van tweede spoor trajecten.

Afschrijvingen (20)

	Rekening 2023	Begroting 2023	Rekening 2022
	€	€	€
Gebouwen	31.062	31.000	36.041
Verhuurdersbelangen	229.511	221.000	215.496
Inventaris	108.258	160.000	123.647
Automatisering	<u>153.392</u>	<u>172.000</u>	<u>137.440</u>
	522.223	584.000	512.624
Afschrijving desinvestering	<u>8.535</u>	<u>-</u>	<u>20.619</u>
Totaal afschrijvingen	530.758	584.000	533.243

De afschrijvingskosten zijn lager dan begroot doordat investeringen zijn vertraagd onder invloed van de gesprekken over toekomstscenario's van de Bibliotheek Utrecht.

Algemene kosten (21)

	Rekening 2023	Begroting 2023	Rekening 2022
	€	€	€
Contributie, documentatie, vakliteratuur	45.599	46.000	55.779
Accountantskosten	63.045	32.000	39.468
Bestuurskosten en representatie	18.267	18.000	11.580
Advieskosten	201.488	150.000	383.567
Porti- en vrachtkosten	9.968	12.000	10.314
Telefoonkosten	15.962	26.000	23.127
Kantoorbenodigdheden	30.192	21.000	21.375
Bank- en incassokosten	<u>19.797</u>	<u>45.000</u>	<u>41.550</u>
Totaal algemene kosten	404.318	350.000	586.760

De accountantskosten zijn mede hoger door aanvullende (project)werkzaamheden voor de controles van 2022 en 2023, mede vanwege strengere wetgeving.

De advieskosten waren in 2022 hoger door incidentele kosten voor de uitwerking van de ontwikkelscenario's van de huisvesting en advisering rondom de reorganisatie.

De bankkosten zijn lager dan begroot door de omslag gedurende 2023 van negatieve naar positieve rente.

Communicatie en marketing (22)

	Rekening 2023 €	Begroting 2023 €	Rekening 2022 €
Communicatie en marketing	<u>299.239</u>	<u>278.000</u>	<u>287.091</u>
Totaal communicatie en marketing	299.239	278.000	287.091

De kosten voor communicatie en marketing zijn hoger dan begroot door stapsgewijze aanpassing van de huisstijl en advisering over de communicatiestrategie.

Huisvesting (23)

	Rekening 2023	Begroting 2023	Rekening 2022
	€	€	€
Huur	2.863.387	3.016.000	2.747.657
Onderhoud	960.224	925.000	968.784
Schoonmaak	502.944	545.000	531.606
Energie en water	372.395	546.000	384.623
Servicekosten	155.293	180.000	137.671
Inventaris en beplanting	49.266	16.000	11.084
Belastingen en verzekeringen	233.273	173.000	153.555
Beveiliging	330.892	277.000	256.047
Doorbelaste servicekosten	-128.269	-111.000	-129.017
Transportkosten	21.779	24.000	27.692
Overige lasten huisvesting	124.724	80.000	76.867
Totaal huisvesting en facilitair	5.485.908	5.671.000	5.166.569

De huurkosten zijn minder gestegen dan voorzien. De verhuurders hebben een lagere indexering geaccepteerd dan conform de CPI-index contractueel was toegestaan, of zijn akkoord gegaan met uitsmeren van de hoge indexering over 3 jaar (Neude).

De onderhoudskosten bestaan uit de kosten van regulier onderhoud, storingsonderhoud en de dotatie aan de meerjarenonderhoudsvoorziening. De beveiligingskosten zijn toegenomen door prijsstijgingen, maar ook doordat meer uren

inzet nodig was door het toenemend aantal onveilige situaties.

De energiekosten zijn beduidend lager dan begroot, doordat de tariefstijgingen beperkter waren dan ingeschat, het verbruik beduidend lager was dan in 2021 en 2022, en er begin 2024 een aantal afrekeningen zijn ontvangen van voorgaande jaren (2019-2023), waarbij aanzienlijke bedragen terug werden ontvangen.

De belastingen zijn beduidend hoger dan begroot. Voor de vestigingen Leidsche Rijn

Centrum en Neude zijn tot op heden geen OZB aanslagen ontvangen voor 2022 en 2023. In het begin van 2024 zijn wel de aanslagen over 2024 ontvangen. Op basis daarvan moest de reservering voor de jaren 2022 en 2023 fors verhoogd worden.

De overige huisvestingslasten waren hoger dan begroot door de kosten van een aantal aanbestedingstrajecten (onderhoud, beveiliging) en hertaxaties van de panden.

Collectie en media (24)

	Rekening 2023	Begroting 2023	Rekening 2022
	€	€	€
Aankoop mediadragers	990.037	943.000	766.275
Leenrechtvergoedingen	257.232	240.000	199.803
Aanschafinformatie	61.068	66.000	62.531
Interbibliothecair leenverkeer	22.616	38.000	29.433
Overige lasten collectie en media	<u>17.515</u>	<u>20.000</u>	<u>33.941</u>
Totaal collectie en media	1.348.468	1.307.000	1.091.983

Op het budget van collectie en media is gedurende 2022 bezuinigd. In 2023 is daarom een inhaalslag gemaakt, er is onder andere extra uitgegeven aan anderstalige en speciale thematische collecties.

De leenrechtvergoeding was in 2023 hoger dan begroot doordat deze gebaseerd is op het aantal uitleningen in 2022. Deze waren na de Coronaperiode weer gestegen.

Automatisering (25)

	Rekening 2023	Begroting 2023	Rekening 2022
	€	€	€
Beheer systemen en licenties	638.026	635.000	612.622
Administratieve systemen	92.066	69.000	82.204
Kopieerapparatuur	32.597	30.000	30.541
Overige lasten automatisering	<u>193.647</u>	<u>168.000</u>	<u>70.919</u>
Totaal automatisering	956.336	902.000	796.286

De kosten van automatisering zijn hoger dan begroot. In 2023 zijn er kosten gemaakt voor de inhuur van een ICT specialist voor het maken van een interne en externe ICT scan, het opstellen van het ICT beleid en het informatiebeveiligingsbeleid en zijn diverse acties uit deze plannen doorgevoerd.

De (licentie)kosten voor de administratieve systemen (financiën, personeel) werden in voorgaande jaren onder de Algemene kosten geschaard.

Programmering (26)

	Rekening 2023 €	Begroting 2023 €	Rekening 2022 €
Programmering	494.143	476.000	317.772
Totaal Programmering	494.143	476.000	317.772

Door toename van de doelsubsidies zijn er ook meer programmakosten gemaakt.

Inkoop door derden (27)

	Rekening 2023 €	Begroting 2023 €	Rekening 2022 €
Doorbelaste boekeninkoop de Bibliotheek op School	-	-	149.637
Inkoop zaalverhuur	242.200	-	135.973
Totaal inkoop voor derden	242.200	-	285.610

Voor dienstverlening aan scholen werden tot en met 2022 boeken ingekocht welke zonder marge worden door gefactureerd aan de scholen. Vanaf 2023 kopen de scholen de boeken zelf rechtstreeks in.

Voor de zaalverhuur worden horeca activiteiten van derden zonder marge doorbelast aan klanten.

Deze inkopen zijn evenals de opbrengsten die hier tegenover staan, niet begroot omdat er geen marge op wordt behaald.

Partnerkosten uitvoering doelsubsidies (28)

	Rekening 2023 €	Begroting 2023 €	Rekening 2022 €
Herstel & Veerkracht PO en VO	200.393	-	-
Masterplan Basisvaardigheden	<u>15.000</u>	<u>-</u>	<u>-</u>
Totaal Partnerkosten	215.393	-	-

Bij de subsidies van Herstel & Veerkracht en Masterplan Basisvaardigheden is het grootste deel van de subsidies bestemd voor de deelnemende scholen. Het betreft meerjarige activiteiten waarbij het merendeel van de kosten in 2024 en 2025 wordt gemaakt.

Financiële baten (29)

	Rekening 2023 €	Begroting 2023 €	Rekening 2022 €
Ontvangen rente	<u>59.463</u>	<u>-</u>	<u>-</u>
Totaal financiële baten	59.463	-	-

De ontvangen rente is in 2023 ontstaan doordat de rente op banktegoeden is omgeslagen van een negatieve vergoeding naar een positieve vergoeding. Daarnaast heeft de bibliotheek eind 2023 een depositorekening geopend.

Financiële lasten (30)

	Rekening 2023 €	Begroting 2023 €	Rekening 2022 €
Rente lening Gemeente Utrecht	53.400	54.000	54.315
Rente lening NWB	20.147	23.000	22.716
Rente lening Gemeente Utrecht LRC	<u>22.696</u>	<u>26.000</u>	<u>25.902</u>
Totaal financiële lasten	96.243	103.000	102.933

Een toelichting op de leningen wordt gegeven bij de balanspost Langlopende schulden op pagina 77.

Overige toelichtingen

7. Toelichting Wet Normering Topinkomens (WNT)

7.1 Toelichting WNT topfunctionarissen

Het weergegeven toepasselijke WNT-maximum per persoon of functie is berekend naar rato van de omvang (en voor topfunctionarissen tevens de duur) van het dienstverband, waarbij voor de berekening de omvang van het dienstverband nooit groter kan zijn dan 1,0 fte. Het individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum in 2023 is € 223.000 (2022: 216.000) bij een fulltime dienstverband.

Naar verhouding van de omvang van het dienstverband was het individueel bezoldigingsmaximum voor boekjaar 2023 € 223.000 (2022: € 216.000).

Opgave topfunctionaris:

Naam	D.E.M. Carasso
Functie	Directeur/Bestuurder
Aanvang en einde functievervulling in 2023	01/01-31/12
Aanvang en einde functievervulling in 2022	01/01-31/12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte) in 2022 en 2023	1,0 fte
Dienstbetrekking?	Ja

Bezoldiging	2023	2022
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	€ 126.558	€ 117.677
Beloning betaalbaar op termijn	<u>€ 16.875</u>	<u>€ 15.926</u>
Totale bezoldiging	€ 143.433	€133.603

7.2 Toelichting WNT toezichthoudende topfunctionarissen

Het toepasselijk WNT-maximum voor de Raad van Toezicht bedraagt € 33.450 (2022: € 32.400) voor de voorzitter en € 22.300 (2022: € 21.600) voor de overige leden (bedragen op jaarbasis). De totale vergoedingen van de leden van de Raad van toezicht vallen onder de grens van € 1.800 per persoon en zijn daarom niet toegelicht conform vrijstelling volgens de Uitvoeringsregeling WNT.

Opgave toezichthoudende topfunctionarissen:

Naam	Functie	Duur functie	
		(2023)	(2022)
C.A. Spierenburg - Nederpelt	Voorzitter	1/1-31/12	1/1-31/12
D.J.A.M. de Droog - Arets	Lid	1/1-31/12	1/1-31/12
D.S. Slijkerman	Lid	1/1-31/12	1/1-31/12
F.C.N.M. den Boer	Lid	1/1-31/12	1/1-31/12
T. van Eeden	Lid	1/1-31/12	1/1-31/12
C. Verstappen	Lid	1/1-31/12	1/1-31/12
G. Bouwmeester	Lid	1/1-31/12	1/1-31/12

8. Gebeurtenissen na balansdatum

Eind februari 2024 is de vestiging Waterwin gesloten.

In 2024 is een OZB aanslag voor Neude ontvangen die dusdanig hoog is dat de reservering voor de nog niet ontvangen aanslagen van 2022 en 2023 aanzienlijk naar boven is bijgesteld.

Er hebben zich geen andere gebeurtenissen na balansdatum voorgedaan die van invloed zijn op de financiële positie per balansdatum.

9. Voorstel resultaatverdeling

Vooruitlopend op het bestuursbesluit wordt voorgesteld het resultaat over 2023 ad € 853.799 te bestemmen overeenkomstig de onderstaande verdeling:

Omschrijving mutaties		Bedrag
Dotatie continuïteitsreserve	€	176.002
Onttrekking bestemmingsfonds subsidies	€	-243.380
Dotatie bestemmingsfonds subsidies	€	<u>921.177</u>
Resultaat 2023	€	853.799

10. Vaststelling en goedkeuring jaarrekening

De jaarrekening 2023 is door de directeur/
bestuurder vastgesteld op 21 mei 2024.

Was getekend,
D.E.M. Carasso
Directeur/bestuurder

De jaarrekening 2023 is door de Raad van
Toezicht goedgekeurd op 4 juni 2024.

Was getekend,
C. Spierenburg
Voorzitter Raad van Toezicht

Overige gegevens

11. Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Op de volgende pagina is de controleverklaring van de onafhankelijke accountant opgenomen.

CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

Aan: de Raad van Toezicht en directeur-bestuurder van Stichting de Bibliotheek Utrecht te Utrecht

A. Verklaring over de in het financieel jaarverslag opgenomen jaarrekening 2023

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2023 van Stichting de Bibliotheek Utrecht te Utrecht gecontroleerd.

Naar ons oordeel:

- geeft de in dit jaarverslag opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Stichting de Bibliotheek Utrecht per 31 december 2023 en van het resultaat over 2023 in overeenstemming met de in Nederland geldende Richtlijn voor de jaarverslaggeving 640 Organisaties-zonder-winststreven (RJ 640);
- voldoet de jaarrekening 2023 in alle van materieel belang zijnde aspecten aan de bepalingen van en krachtens de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT);
- zijn de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties over 2023 in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand gekomen in overeenstemming met de begroting en met het Verantwoordings- en accountantsprotocol Gemeente Utrecht.

De jaarrekening bestaat uit:

1. de balans per 31 december 2023;
2. de staat van baten en lasten over 2023; en
3. de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden vallen, het Controleprotocol Wet normering topinkomens (WNT) 2023 en het Verantwoordings- en accountantsprotocol Gemeente Utrecht vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van Stichting de Bibliotheek Utrecht zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Naleving anticumulatiebepaling WNT niet gecontroleerd

In overeenstemming met het Controleprotocol WNT 2023 hebben wij de anticumulatiebepaling, bedoeld in artikel 1.6a WNT en artikel 5, lid 1, sub n en o Uitvoeringsregeling WNT, niet gecontroleerd. Dit betekent dat wij niet hebben gecontroleerd of er wel of niet sprake is van een normoverschrijding door een leidinggevende topfunctionaris vanwege eventuele dienstbetrekkingen als leidinggevende topfunctionaris bij andere WNT-plichtige instellingen, alsmede of de in dit kader vereiste toelichting juist en volledig is.

B. Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvat het jaarverslag andere informatie, die bestaat uit:

- het bestuursverslag;
- de overige gegevens.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat;
- alle informatie bevat die op grond van Richtlijn voor de jaarverslaggeving 640 Organisaties-zonder-winststreven is vereist.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in Richtlijn voor de jaarverslaggeving 640 Organisaties-zonder-winststreven en de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van het bestuursverslag en de overige gegevens in overeenstemming met Richtlijn voor de jaarverslaggeving 640 Organisaties-zonder-winststreven.

C. Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het bestuur voor de jaarrekening

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met Richtlijn voor de jaarverslaggeving 640 Organisaties-zonder-winststreven en de bepaling van en krachtens de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT).

Het bestuur is ook verantwoordelijk voor het rechtmatig tot stand komen van de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties, in overeenstemming met de begroting en met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen zoals het Verantwoordings- en accountantsprotocol Gemeente Utrecht. In dit kader is het bestuur verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het bestuur afwegen of de onderneming in staat is om haar werkzaamheden in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemd verslaggevingsstelsel moet het bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het bestuur het voornemen heeft om de organisatie te liquideren of de bedrijfsactiviteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is.

Het bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de onderneming haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

Het toezichthoudend orgaan is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de organisatie.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, het Controleprotocol Wet normering topinkomens (WNT) 2023 en het Verantwoordings- en accountantsprotocol Gemeente Utrecht, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, van het niet rechtmatig tot stand komen van baten en lasten alsmede de balansmutaties, die van materieel belang zijn, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing.
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de entiteit.
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan.
- het vaststellen dat de door het bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de onderneming haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een onderneming haar continuïteit niet langer kan handhaven;
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen; en
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen en of de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede balansmutaties in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen.

Wij communiceren met de met het toezichthoudend orgaan onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Utrecht, 25 juni 2024

CROP registeraccountants

T. van der Meulen MSc RA

Bijlage

12. Subsidieoverzicht Gemeente Utrecht

Dossiernummer	Omschrijving	Bedrag toekenning	Stand per 1-1-2023	Inkomsten 2023	Besteding 2023	Stand per 31-12-2023
4832811	Aanpassing filialen	835.000	125.000	0	0	125.000
10514224	Basissubsidie 2023	16.847.320	0	16.847.320	16.847.320	0
10514224	Informatiepunt Digitale Overheid 2023	330.000	0	330.000	330.000	0
10514224	VVE 2023	103.043	0	103.043	103.043	0
10514224	DigiTaalhuis 2023	154.201	0	154.201	154.201	0
10514224	Boekstart 2023	26.587	0	26.587	26.587	0
11069455	Lezen voor gelijke kansen (DBOS PO) 23-25	876.397	0	350.000	269.764	80.236
11117526	Lezen voor gelijke kansen (DBOS VMBO) 23-25	139.015	0	69.015	38.556	30.459
11118711	Week van lezen en Schrijven 2023	35.000	0	35.000	35.000	0

Ben jij

al lid?

